

Catalunya Cristiana

[f /catalunyacristiana](#)

[@catalunya_cristiana](#)

www.catalunyacristiana.cat

[@catcristiana](#)

[catalunya cristiana](#)



Societat enrabiada

Davant de les dinàmiques de polarització que enfronten,
el Papa demana fer renéixer entre tots
un desig mundial de germanor

P 8-13

• EN LA PROXIMITAT DEL SÍNODE, ANÀLISI DE DANIEL ARASA, DEGÀ DE LA FACULTAT DE COMUNICACIÓ INSTITUCIONAL DE LA PONTIFÍCIA UNIVERSITAT DE LA SANTA CREU P 26 - 29



SUMARI

1 OCTUBRE 2023

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Diàleg	24
Reflexió	26
Carta dominical	30
Biblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	39
Agenda	46
Des del carrer	47



47

P. Fermín Maroto

“Hem de dinamitzar els valors humans en la nostra societat occidental”





40

La lectura, camí d'aprenentatge

Presentació de la campanya "A casa, llegim en veu alta"



39

Nou curs a l'AUSP

El Dr. Joan Torra assumeix el càrrec de prorector



20-21

La Sagrada Família crea un Fons d'Acció Social

Les quatre torres dels evangelistes es beneiran i il·luminaran el diumenge 12 de novembre

EDITORIAL

La veritat de l'altre

En una entrevista recent en aquest setmanari, el pedagog i filòsof Gregorio Luri ens alertava de la melmelada sentimental que ho "empastifa" tot. "Amb les emocions no hi ha diàleg racional possible", afirmava Luri.

Aquesta és una de les causes o de les conseqüències de l'actual societat de la polarització? Les emocions i el hooliganisme cada vegada són més presents. "Per diversos camins es nega als altres el dret a existir i a opinar, i per això es recorre a l'estratègia de ridiculitzar-los, sospitar d'ells, assetjar-los. No es recull la seva part de veritat, els seus valors, i d'aquesta manera la societat s'empebreix i es redueix a la prepotència del més fort" (*Fratelli tutti*, 15).

L'algoritme de Twitter (ara X) contribueix a la polarització. S'hi crea un caldo de cultiu on em submergeixo, em rodejo i m'enforteixo amb els qui pensen com jo, mentre critico, blasmo, deixo de seguir i bloquejo els que opinen diferent. Aleshores s'esdevé una bombolla malaltissa que no contribueix gens ni mica al necessari diàleg social.

L'Església no és aliena a la polarització. Segons Daniel Arasa, degà de la Facultat de Comunicació Institucional de la Pontifícia Universitat de la Santa Creu, "si a les aigües del relativisme, hi afegim les divisions culturals, polítiques i econòmiques, és lògic que les tensions socials característiques de la nostra època es facin també presents en el debat intern de l'Església catòlica".

Els cristians tenim un compromís enmig d'una societat polaritzada: afavorir el diàleg, la trobada, el perdó i la reconciliació, i reconèixer la veritat i la dignitat de l'altre. "Cercar Déu amb cor sincer, sempre que no ho enfosquim amb els nostres interessos ideològics o instrumentals, ens ajuda a reconèixer-nos companys de camí, veritablement germans" (FT, 274).

.....

Subscriviu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE' M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular

La setmana en tuits

EVA FERNÁNDEZ
@EVAENLARADIO

21/09/2013

Corresponsal de la Cope al Vaticà

Quan falten poques hores perquè el Papa viatgi a Marsella, el Mediterrani continua sent escenari de dolor: Lampedusa, Marroc i Líbia, del qual ja ens n'hem oblidat

RICARD RIURÓ
@TATXARC

20/09/2013

Enginyer industrial

A la missa en record de Mn. Joan Alsina, missioner del bisbat de Girona, assassinat fa 50 anys en el cop d'estat de Xile

ÒSCAR BARDAJÍ
@OSCARBARDAJI

20/09/2013

Director de Comunicació de l'Abadia de Montserrat

Avui, el P. Josep de C. Laplana, monjo de Montserrat —durant 44 anys ha estat director del Museu de Montserrat—, rep el diploma i la insígnia a l'acadèmic d'honor de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi

JOSEP M. GANYET
@GANYET

18/09/2013

Professor a la Universitat Pompeu Fabra

Més llibres i no tantes pantalles. Com a pare, tecnòleg i professor universitari ja fa anys que ho sé. Ara us ho diu la Unesco i tots els estudis independents, que en saben més

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

COMENTARIS DIARIS DE L'EVANGELI

La nostra programació inclou cada dia una lectura amb comentari de l'evangeli ofert per la litúrgia diària. Actualment aquest espai degà de Ràdio Estel s'emet per FM cada mitjanit i també a les 6.45h. A més, es pot escoltar i seguir pel nou canal d'internet Ànima Estel, igualment a la mitjanit però també a les 7, a les 13.15h i a les 18.25. Són molts els oients que veuen en aquests 4 minuts diaris frescor i, en alguns casos, inspiració per predicar.

El text litúrgic surt amb una veu fixa, mentre que el comentari, d'un

màxim de dos minuts, va a càrrec d'un col·laborador o col·laboradora diferent cada dia. Són ara mateix 31 les persones que fan generosament aquest servei, de manera que la seva ajuda és mensual, i mostren diversitat d'estils i de carismes, sempre des de la comunió i la fidelitat a Jesucrist i al seu evangeli. Laics i laiques, religiosos, religioses, sacerdots i diaques fan possible que Ràdio Estel arribi a molta gent a través de la Bona Notícia, la millor que podem donar cada dia.

Zoom MACIÀ GRAU



“Ens calen més Genoveves Masip a la nostra societat per construir un món més just, tolerant i amable.” Amb aquestes paraules, la consellera Laura Vilagrà va definir la figura de sor Genoveva, que el mes de novembre hauria celebrat cent anys. Ho va fer en un acte institucional celebrat el 19 de setembre a la presó Model de Barcelona. Van participar-hi un gran nombre d'autoritats, familiars, amics i germanes de la congregació de les Filles de la Caritat, que li van retre homenatge i van recordar la seva gran tasca a favor dels més necessitats.

L'efemèride

2 d'octubre del 1928

Fundació de l'Opus Dei per sant Josepmaria Escrivà de Balaguer



Des del monestir

“Sonnez les matines! Sonnez les matines! Din, dan, don. Din, dan, don”



**MONTSERRAT
UNTERLÖHNER
SALVAT**

Sant Benet de Montserrat

Anava a matines perquè volia viure plenament la vida monàstica!

Al monestir, cada dia resem matines a les 6.25 h. Ho fem juntes a l'església en un ambient recollit i reposat. És un moment molt singular de la jornada, a fora encara és fosc i el Crist de l'església està il·luminat amb un focus. La pregària és pausada i sense pressa.

Temps enrere, quan alguna germana faltava a matines reiteradament em feia molta ràbia. Això em generava malestar i m'entorpia el res i la relació amb ella. Però, de fet, vaig adonar-me que l'enuig el tenia amb la part de mi que voldria fer el mateix! Amb el temps he après a ser més benivolent i realista i a tenir una major perspectiva i comprensió envers la realitat. No podem jutjar el que fan

les altres, però hem de prendre consciència de com ens afecten els seus actes per fer-nos responsables de les nostres reaccions i la nostra actitud.

En l'exemple de les matines, vaig deixar de fixar-me en la germana per veure què em passava a mi. Vaig entendre que una part de mi s'estava queixant. Aleshores, em vaig adonar que anava a matines d'una manera automatitzada i sense donar-me la possibilitat de fer cap elecció conscient. Per això em molestava que algú altre se "saltés la norma" mentre jo m'estava esforçant tant per seguir-la. Però viure un compromís no és això. No és "faig el que toca, perquè toca", sinó que és un escollir lliurement perquè puc i perquè vull.

Vaig entendre que anava a matines perquè jo volia viure plenament la vida monàstica! Perquè tenia sentit per a mi i li donava un valor i que, si per alguna raó, un dia realment no podia llevar-me amb goig, em permetria quedar-me al llit sense remordiments ni retrets. Perquè la vida és això, sentir-se lliure per assumir a cada moment la pròpia realitat i fer-la bategar amb els propis desigs i amb els de Déu.

Ara, quan una germana falta a matines sóc molt més comprensiva i ja no sento gens de ràbia. Més aviat, la sento en comunió, i penso qui sap què deu haver-li passat perquè avui no pugui participar d'aquest festival matiner que són les matines!

Mirada al món

La soledat també mata



**AGUSTÍ
BORRELL**

*Vicari general de l'orde
del Carmel Descalç*

Als països occidentals ha anat augmentant el nombre de persones que viuen soles, sense un nucli familiar estable o un grup de convivència permanent. Entre altres factors, han influït en aquest fenomen el desig creixent de llibertat i d'independència personal, la voluntat d'emancipació individual i la renúncia a establir vincles personals definitius. Aquestes actituds, amb les seves llums i ombres, semblen ja formar part de l'estil de vida habitual en molts països.

Aquesta tendència ha portat sovint a l'aïllament i ha fet créixer la sensació de soledat i la falta de veritable afecte humà. No es tracta de la soledat fomentada per la tradició espiritual cristiana, que ben orientada resulta molt útil i positiva per a l'equilibri personal i per a la maduració humana, sinó del tancament en si mateix que allunya de la relació interpersonal.

Amb la difusió generalitzada de les xarxes socials, les relacions humanes han canviat i de vegades es limiten a la interacció virtual. El nombre de contactes ha crescut numèricament, però ha disminuït la intensitat de l'intercanvi. La soledat no es resol amb un gran nombre de contactes al mòbil, sinó amb lligams reals i profunds amb persones concretes.

Alguns estudis recents assenyalen que la soledat arriba a provocar conseqüències psicosomàtiques i

augmenta el risc de mort prematura. Probablement la soledat té relació també amb el nombre de suïcidis, que en els darrers anys ha augmentat significativament entre els adolescents i els joves.

Les persones humanes som éssers socials, i necessitem relacionar-nos amb els altres per desenvolupar la pròpia personalitat i per tenir una existència satisfactòria. Avui més que mai, cal fomentar la proximitat real entre les persones, l'afecte, la solidaritat i l'atenció recíproca. Els cristians podem fer una aportació essencial en aquest àmbit, si som capaços de posar en pràctica el missatge fortament comunitari que ve de l'evangeli, i tenim com a actitud fonamental l'amor dels uns pels altres que demana Jesús.

La soledat es resol amb lligams reals i profunds



**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**

Arquebisbe de Barcelona

Som aquí, Esperit Sant

Al llarg de la història de l'Església, molts homes i dones, especialment en moments intensos de treball i de discerniment, en concilis, sínodes, assemblees eclesials, han fet seva la pregària atribuïda a sant Isidor: “*Adsumus, Sancte Spiritus*”, “Som aquí, Esperit Sant”.

Des de l'octubre del 2021, quan va començar el camí del Sínode 2021-2024: “Per una Església sinodal: comunió, participació, missió”, arreu del món, molts grups de cristians han iniciat els seus encontres de reflexió i diàleg amb aquesta pregària. Partint de l'experiència de fer camí junts i escoltant-se amb respecte els uns als altres, han volgut predisposar-se a l'escolta del veritable protagonista, l'Esperit Sant.

També a l'arquebisbat de Barcelona, aquesta pregària ha acompanyat la nostra senzilla i sincera reflexió a partir d'una pregunta. Una pregunta que ha d'estar sempre present a les nostres parròquies, associacions i moviments: “Com es realitza avui, a diversos nivells (des del local a l'universal) aquest ‘caminar junts’ que permet a l'Església anunciar l'Evangeli, d'acord amb la missió que li va ser confiada pel Senyor; i quins passos ens convida a fer l'Esperit per a créixer com a Església sinodal?” I és que créixer en sinodalitat continua sent un repte també per a tots, en la mesura que potencia la comunió entre nosaltres i amb Déu, cosa que ens permet ser evangelitzadors.

Aquesta setmana començaran al Vaticà els treballs de la primera sessió de l'Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes, en la qual jo mateix participaré. El treball ja l'estem iniciant tots els participants de la propera Assemblea General amb uns dies previs de recés espiritual. A l'assemblea sinodal, volem seguir amb atenció el que ens digui l'Esperit, fent ressonar en el cor les paraules que el llibre de l'Apocalipsi, en els capítols dos i tres, adreça a les set comunitats d'Àsia: “Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a les esglésies.”

En efecte, la vetlla ecumènica de pregària i els tres dies de recés que hem tingut ens ajudaran a posar-nos en sintonia amb l'Esperit. Volem que sigui Ell qui inspire i acompanyi la nostra reflexió i el discerniment, partint del que cada un de nosaltres porta al cor, fruit del treball realitzat a cada diòcesi d'origen.

Benvolguts germans i germanes, us demano que intensifiquem la vostra pregària per tal que tots els participants en l'Assemblea General del Sínode estiguem ben oberts a les inspiracions de l'Esperit Sant, perquè sigui Ell qui ens guïi en el nostre treball. Que la comunió, la participació i la missió no siguin només paraules boniques, sinó els eixos sobre els quals giri la nostra Església, perquè sigui testimoni vivent del Crist en el nostre temps i en cada lloc del món: “Som aquí, Esperit Sant.”

Preocupa el creixement de la polarització més enllà dels cicles electorals, un remolí que arrossega els actors a situacions de confrontació

“TORNA L'ESPASA AL SEU LLOC!”

(Mt 26,52)

JOAN ANDREU PARRA

Barcelona

Lèmec va dir a les seves dones: (...) He mort un home que m'havia malferit, he mort un noi que m'havia colpejat. Caïn serà venjat set vegades, però Lèmec ho serà setanta-set” (Gn 4,23-24). Les paraules d'aquest descendent de Caïn ressonen cada dia en llocs tan notables com el Congrés dels Diputats. Per descriure-ho, a l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) parlen de la polarització tòxica com “una dinàmica en la qual es menystenen i es deslegitimen els posicionaments diferents del propi: es veuen els altres com a enemics, i no hi ha lloc per al diàleg, el debat i la confrontació constructiva d'idees. La polarització tòxica deteriora els debats, genera desafecció política i pot derivar en violència”.

Bart Brandsma, filòsof holandès especialitzat en polarització, distingeix entre conflicte i polarització (*Polarització. Una mirada a la dinàmica del pensament “nosaltres contra ells”*, ICIP i Líniazero, 2020). Segons això, els conflictes són una diferència d'interessos sobre una realitat i la millor manera d'afrontar-los és amb el diàleg i la noviolència. En canvi, la polarització és un constructe mental que divideix la societat en dues identitats: nosaltres, que som els bons, i ells, els malvats. “La polarització és una forma de canibalisme, creure que cal devorar l'altre per poder ser jo mateix. Això tensa molt la societat i té unes conseqüències greus”, constata el jesuïta Joan Morera (veure entrevista a les p. 12-13).

Des de l'ICIP sostenen que com a societat som molt més capaços de detectar l'aparició de la polarització i no tant de quines en són les causes: “Hi ha alguns autors que diuen que és la mateixa societat la que empeny els actors polítics a actuar així i altres assenyalen que hi ha una certa incapacitat dels actors polítics a l'hora de gestionar els conflictes més grans de la societat i que una manera de mobilitzar els votants és mitjançant la polarització”, relata Pablo Aguiar

Molina, responsable de l'àrea “Diàleg social i polític” de l'ICIP.

A diferència dels conflictes, la polarització no es pot abordar amb diàleg i noviolència: “Seria totalment contraproduent, perquè el que hi ha en joc són identitats, per tant, els arguments sobren. La solució que proposa Brandsma és, precisament, enfortir el centre (per exemple, des dels mitjans de comunicació donar veu al grup del mig i no als polaritzadors), canviar el tema de la identitat per qüestions que ens afecten a tots o canviar el to, que el respecte a l'altre sigui sagrat”, remarca Morera.

SOCIETATS QUE S'ATOMITZEN, VIOLÈNCIES QUE ES FAN QUOTIDIANES

El fet que els ciutadans visquem en una mena de bombolles socials, no hi ajuda: “Les nostres societats s'estan atomitzant i tenim tendència a sentir-nos més còmodes amb gent que identifiquem com a *nosaltres*. Això és lògic, però de mica en mica hi ha pocs espais amb una autèntica diversitat; com tot múscul humà, si al cervell no l'acostumem a enfrontar-se al fet que les nostres idees siguin rebutades, a relacio-

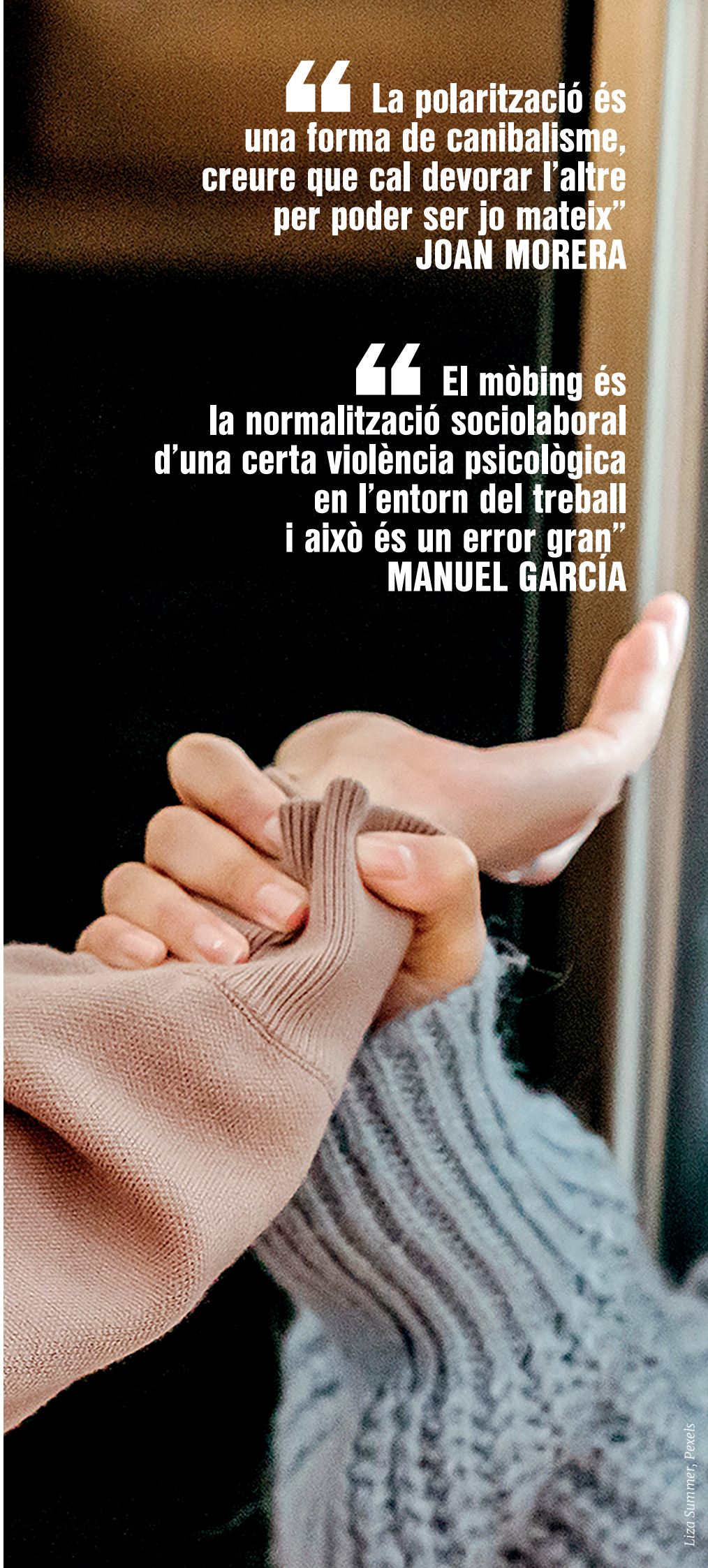
nar-se amb persones amb origen i pensament diferents del nostre, fa que quan ens hi trobem sigui més fàcil que ens sentim amenaçats i més refractaris a acceptar altres maneres de fer i de pensar”, es lamenta Aguiar.

És un fet que observava Agustí Borrell, a l'article "I si l'altre tingués raó?" (veure *Catalunya Cristiana*, n. 2242). El vicari general dels carmelites apuntava que les dinàmiques informatives i els algoritmes provocaven que “les pròpies posicions es van reforçant i les visions personals són cada vegada més unilaterals i més parcials. Les postures s'endureixen, els debats es crispen, les tertúlies són l'exposició cridadera de les pròpies opinions, gens matisades”. Aquestes violències se substancien en moltes situacions quotidianes (dones, migrants, abús sexual, xarxes socials...), fins i tot a l'Església, com alertava Mons. Luis Marín de San Martín (veure *Catalunya Cristiana*, n. 2291): “Cal posar fi a la polarització en l'Església, l'agressivitat, els insults, la manca de respecte. Això és un escàndol. L'altre, tot i que pensi diferent, no és el meu enemic, sinó el meu germà. Altrament no he entès res de l'Evangelí.” I apuntava com corregir-ho: recuperar la vivència comunitària.

Una hostilitat que també es fa present a la feina, amb un 30% de treballadors en risc de patir assetjament o mòbing laboral segons revela un estudi de l'Observatori Social de la Fundació “la Caixa”. “El 80% de les baixes laborals que donen els centres d'atenció primària de Barcelona són motivades per angoixa i ansietat en l'entorn laboral. No totes seran per mòbing, però una part important, sí”, opina Manuel García González, president de l'Associació Alto al Mobbing, en declaracions a l'espai *Llevat dins la pasta*, de Ràdio Estel. Segons García, “si una persona arriba a casa i es planteja que ja no val per fer la feina que durant molts anys ha fet i aquest missatge el rep del seu entorn sociolaboral de manera recurrent, possiblement està patint mòbing”. I amb unes con-

“ La polarització és una forma de canibalisme, creure que cal devorar l'altre per poder ser jo mateix”
JOAN MORERA

“ El mòbing és la normalització sociolaboral d'una certa violència psicològica en l'entorn del treball i això és un error gran”
MANUEL GARCÍA



Fer front a la polarització tòxica és un repte com a societat perquè afecta la convivència, la cohesió i la cultura democràtica, segons l'ICIP.

seqüències “devastadores” sobre el treballador perquè “genera sentiments autodestructius com la por, la ira i la tristesa”. García considera que el mòbing “és la normalització sociolaboral d’una certa violència psicològica en l’entorn de treball i això és un error gran. S’ha d’atacar aquesta pandèmia des de la seva arrel cultural”.

La violència de l’odi també és un component a considerar: “L’odi és un sentiment que mobilitza emocions conflictives en la persona: voler el mal de l’altre (del victimari), la ràbia, la ira. És la primera reacció que ens surt quan ens hem sentit atacats. L’important és que no ens deixem endur per aquesta força negativa perquè ens situa en un bucle de violència interior cap a nosaltres mateixos i cap a l’altra persona”, precisa Maite Valls, religiosa de Jesús-Maria, psicòloga, psicoterapeuta i mestra.

PARLAR AMB EL COR, PROMOURE UNA CULTURA DE PAU

Segons Valls, “qualsevol conflicte el que ens està dient és que la realitat tal com està no està bé. Si ho veig com una cosa negativa, intentaré guanyar l’altre, només mirar per mi, si intento obrir-me a la capacitat de veure el conflicte com quelcom positiu ens ajuda que es puguin produir canvis que puguin ser satisfactoris per les parts implicades”. Pel que fa a conflictes de gran escala, on hi ha ferides internes, “es produeix en la persona un tancament que la porta a viure arrelada en aquest sentiment de venjança, odi i ràbia cap a l’altra persona. Hi ha una part en el procés del perdó que és posar-te en la pell de l’ofensor, veure quina necessitat tenia quan et va fer el mal i poder veure quina cosa positiva t’ha portat. Això, que pot ser complicat i molt dolorós, ens pot portar a viure un procés de perdó que ens condueix a créixer molt en l’autoconeixement, a acceptar aquella situació i, en el millor dels casos, a poder perdonar i a poder-nos alliberar d’aquests sentiments negatius”.

“Parlar amb el cor avui és molt necessari per promoure una cultura de pau allà on hi ha guerra; per obrir camins que permetin el diàleg i la reconciliació allà on l’odi i l’enemistat causen estralls. En el dramàtic

“

El perdó a vegades ens depassa, ens porta a fer un procés intern molt profund i al final ens allibera de la ferida i de la persona o institucions que ens han fet mal”
MAITE VALLS

“

Les nostres societats s’estan atomitzant i tenim tendència a sentir-nos més còmodes amb gent que identifiquem com a ‘nosaltres’”
PABLO AGUIAR



context del conflicte global que estem vivint, és urgent afirmar una comunicació no hostil”, proposava el papa Francesc a “Parlar amb el cor: segons la veritat en la caritat” (Ef 4,15), el tema de la 57ena Jornada Mundial de les Comunicacions Socials. De fet, l’ICIP és al darrere de diverses iniciatives de diàleg per promoure la conversa i l’escolta entre persones amb posicionaments allunyats, fins i tot confrontats. “Estem poc acostumats a portar a terme una confrontació sana i serena d’idees i quan hem aconseguit generar un espai i un clima que ho permeti, és molt enriquidor i gratificant. Però la població que és més crítica amb el diàleg són els que menys en participen”, sintetitza Aguiar.

Valls té clar que “el perdó a vegades ens depassa, ens porta a fer un procés intern molt profund i al final ens allibera de la ferida i de la persona o institucions que ens han



L'ICIP organitza tallers de diàleg i escolta entre persones amb posicionaments ideològics diversos. A la imatge, una de les sessions del projecte Àgora a Banyoles.

fet mal. Seria bo implementar més eines de perdó”. Començant pel més difícil, el perdó a un mateix: “Quan hi ha una ofensa forta, moltes vegades la víctima se sent culpable i comença a preguntar-se com ho va permetre i entra en un sentiment de culpabilitat que no és real: la mateixa incapacitat per defensar-se forma part de la pròpia vulnerabilitat de la víctima. D'aquí la importància del perdó a un mateix, que és poder-se acceptar tal com un és.”

I apunta, de cara als creients: “Si la vida la poguéssim viure en clau de perdó, de creixement personal, podríem desenvolupar-nos i desplegar-nos molt més. En els conflictes més greus, humanament pot ser impossible perdonar, però després de fer un procés si t'obres a la gràcia de Déu, es produeix a vegades aquest miracle, que Déu perdona dins teu i pots experimentar aquesta sensació d'alliberament.”

Maixabel Lasa, una de les participants en les trobades restauratives entre víctimes d'ETA i victimaris, retratades al film “Maixabel”.



frigo Royo

Joan Morera, jesuïta i pedagog de la noviolència

“PENSAR QUE VÈNCER ALGÚ ÉS RESOLDRE EL CONFLICTE ÉS COMPLETAMENT NEFAST”



El jesuïta Joan Morera fa un any que es va ordenar de prevere i viu a la comunitat de Lleida.

JOAN ANDREU PARRA

Barcelona

No abunden els apòstols de la noviolència que, a més, es caracteritzen per la seva discreció en temps d'estirabots. Un d'aquests és Joan Morera Perich (Tordera, 1983), dedicat fa temps a reeducar la seva mirada i actitud vers la comprensió de l'alteritat, el diàleg constructiu i la pacificació social. Tot això ho comparteix amb iniciatives com moulanoviolença, net que pretén arrelar aquests principis des de l'escola.

“L'odi és un consol fàcil davant el propi dolor”, escrivia Rosa Montero a *El País Semanal*. La societat del “precaris” és un bon substrat on pot créixer i fomentar-se la violència?

Estic molt d'acord amb el que diu Rosa Montero i, de fet, l'odi ens posa en una situació de superioritat cap a l'altre. Per tant, com que la polarització fa créixer la falsedat que l'altre ha de ser exterminat perquè jo pugui viure, doncs, constantment l'odi i la por són els sentiments que van esperonant els polaritzadors. Bart Brandsma parla d'uns rols concrets: d'una banda, hi ha uns polaritzadors que estan als extrems i que sempre sospiten

dels que estan a l'altre pol i intenten reclutar tants seguidors (segona figura) com poden. I al mig, el grup nombrós i divers dels silenciosos. Responent a la pregunta, el grup silenciós serà esquer fàcil per als polaritzadors i passarà a seguidor com més vulnerable sigui, és a dir, com més precària sigui la seva realitat personal, social... I, per tant, la societat es tornarà més dividida, perquè el grup de silenciosos s'empetirà i el grup de seguidors dels polaritzadors creixerà.

“La principal eina per prevenir o reconduir conflictes és el diàleg”, diuen a l'ICIP. Sabem dialogar? Es donen les condicions?

El ritme social de sobreinfor-

mació propi de la globalització, ens presenta una diversitat tan espantosa que cal d'aprendre a digerir per no quedar empatsats. Davant de tot això, hi ha la temptació d'agafar els simplismes i això ens acosta a les polaritzacions. Colin Craig planteja set fases del conflicte: gestació, intensificació, escalada, estancament, acostament, reconeixement i reconciliació, en cadascuna d'aquestes passen coses diferents, però sempre l'horitzó és el diàleg, perquè només des del diàleg arribarem a la fase final de reconciliació i a un acord.

Fa pensar en la guerra d'Ucraïna...

Pensar que vèncer algú és resoldre el conflicte és completament nefast. Des del minut zero d'aquest conflicte, en la gestació, ja s'havia de pensar en eines que provoquesin el diàleg i la comunicació. Per tant, intentar enviar armes l'únic que fa és anar allargant fases de destrucció que al final, tard o d'hora, hauran d'acabar seient a la taula i parlant.

Per què s'arruïnen els diàlegs?

Els experts ens parlen de les tres lletres e: primera, l'ego, és a dir, no entrar en raó, el tribalisme, defensar cegament el propi interès. L'altra seria les emocions, no empatitzar amb l'altre, també fiar-se dels propis sentiments. I la tercera seria l'escalada, és a dir, la polarització, que empitjora el conflicte. Per això, Marshall Rosenberg va proposar la comunicació no violenta, és a dir, aprendre a, primer, observar de manera neutra; després, poder expressar com em sento davant d'això, sense haver d'atacar ningú; després, verbalitzar quines necessitats tinc i presentar una proposta alternativa per si pot ser una proposta vàlida per a l'altre.

En quina mesura les xarxes socials contribueixen a aquesta violència i toxicitat?

Les xarxes socials són un punt clau de comunicació globalitzada i per això estan tenint més impacte en la gent, però estan dissenyades per potenciar la crispació i així tenir més seguidors. Això ja passa en altres indrets no digitals. Per exemple, hi ha una globalització de creences i la temptació a l'Església és dir-se: "Com que no tinc ni temps ni energies per contrastar,

em blindo amb allò que sempre s'ha dit i que em fa sentir segur." A la política passa igual. Naturalment, necessitem conversa real i autèntica, complexa, és a dir, entendre que ni jo tinc la veritat, ni l'altre, sinó que la veritat és un poliedre amb moltes cares.

Un gran volum de població té unes vides difícils i amb horitzons molt curts. Tot això que estem demanant, no fa molta mandra?

Quan un comprèn la dinàmica de la polarització i les conseqüències destructives que té per a la societat, té la urgència de despolaritzar. Els passos no són tan difícils, sobretot es tracta d'alimentar-nos de diversitat, d'educar-nos en visió crítica, de sospitar del que jo crec, fins i tot, diria que no es tracta de superar les diferències, sinó d'aprendre a conviure-hi.

Com a cristians, com podem caminar no violentament per la vida?

La transformació interior ha de començar per un mateix. Per exemple, dins l'Església tenim temes malaltissos com la relació que tenim amb la sexualitat i, en concret, el col·lectiu LGTBIQ+. Si com a cristians seguim creient cegament coses sense fer-les raonables, sense contrastar-les amb els coneixements d'avui dia, caurem en aquestes simplificacions. És molt important que construïm unes imatges de Déu per anar mudant la manera de creure-hi (això fa por a alguns), perquè de la manera com creguem en Déu, tractarem els altres: si creiem en un Déu punitiu, nosaltres castigarem; si creiem en un Déu de bons i de dolents, també classificarem i exclourem. Madurar la nostra fe ens fa menys fonamentalistes.

Quines pistes podria donar per anar avançant?

Buscar Déu en les realitats de sofriment, escoltant totes les parts dels conflictes, per veure'n la complexitat. Però que sigui una recerca sincera en què preguem pels nostres enemics. També entrenar-nos per poder anar tornant bé per mal; només si estem arrelats en el nodriment d'aquest aqüífer de Vida en majúscula que és Déu, podrem anar recorrent el dia semblant bondat. I això sempre desarma i va construint. És allò dels Filipencs, tenir els mateixos sentiments que Jesús.

“El ritme social propi de la globalització ens presenta una diversitat tan espantosa que s'ha d'aprendre a digerir”

“Les xarxes socials són un punt clau de comunicació globalitzada, però estan dissenyades per potenciar la crispació i així tenir més seguidors”

“Quan un comprèn la dinàmica de la polarització i les conseqüències destructives que té per a la societat, té la urgència de despolaritzar”

“Només si estem arrelats en el nodriment d'aquest aqüífer de Vida en majúscula que és Déu, podrem anar recorrent el dia semblant bondat”

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana recollim el **viatge** del **cardenal Matteo Zuppi** a la Xina, entrevistem Mykhaylo Bubniy, **exarca d'Odessa**, i informem del **Fons d'Acció Social** que crearà la **Sagrada Família**





Els bucs carregats de provisions salpen novament dels tres ports d'Odessa

Zuppi aconsegueix a la Xina que el gra ucraïnès torni a navegar

RODRIGO MORENO QUICIOS
CORRESPONSAL A ROMA

Després de la visita del cardenal Matteo Zuppi a la Xina, els bucs ucraïnesos tornen a navegar carregats de gra pel mar Negre. Se la juguen, perquè Rússia va donar per esgotat al juliol, i encara no ha renovat, l'acord amb el qual, gràcies a les pressions de Turquia i l'ONU, es garantia la seguretat de tres ports ucraïnesos d'Odessa. Convé recordar que, en expirar aquest tractat, les forces de Putin van bombardejar la ciutat destruint gran part de la catedral de la Transfiguració, un temple erigit per la mateixa Església ortodoxa russa que, paradoxalment i a través del patriarca Ciril, va beneir els míssils que ara li han obert un forat enorme al sostre. Ara, però, amb la mediació de la Xina, tot apunta que Rússia permetrà l'exportació de provisions a Algèria, el Marroc, Egipte, el Pakistan i Nigèria, posant fi a la fam en tercers països provocada per la guerra.

La reparació del tràfic marítim és l'èxit més visible de Zuppi. Les conseqüències han estat tan positives que l'Oficina de Premsa de la Santa Seu, un ens que fins ara havia estat especialment prudent a l'hora de donar qualsevol informació sobre la Xina, va emetre un comunicat el dijous 14 de setembre en què revelaven que "Matteo Maria Zuppi, enviat del papa Francesc, ha estat rebut al Ministeri d'Afers Exteriors de la República Popular Xinesa per l'excel·lentíssim senyor Li Hui". "La reunió, que es va desenvolupar en un ambient obert i cordial, va estar dedicada a la guerra a Ucraïna i les seves

conseqüències dramàtiques", afegia el missatge.

Segons la circular difosa per Matteo Bruni, director de l'oficina, Zuppi i el ministre xinès van parlar de "la necessitat d'unir esforços per fomentar el diàleg i trobar vies que condueixin a la pau". I, sobretot, "es va abordar la qüestió de la seguretat alimentària, amb l'esperança que aviat sigui possible garantir l'exportació de cereals, especialment als països més amenaçats". Avui, sembla una possibilitat molt real. A banda del que té relació amb Ucraïna, la visita va servir per regar les converses entre la Santa Seu i la Xina. Unes relacions trencades el 1951 però que Francesc vol fer tots els possibles per cuidar-les. N'és una prova la participació de Norbert Pu, bisbe xinès de Kiayi, al Sínode. I la de Stephen Sau-Yan Chow, nomenat directament pel Papa i que a més serà creat cardenal al Consistori del 30 de setembre.

UNA RODA DE PREMSA AMB "JET LAG"

"Hi ha hagut una gran atenció per part del govern xinès. Una conversa franca amb l'enviat per a Ucraïna amb un intercanvi important d'opinions sobre les perspectives de futur", deia divendres 25 de setembre al canal catòlic italià TV2000 Matteo Zuppi. Acabava d'aterrar de Pequín i, encara amb jet lag, la seva primera activitat va ser retre compte a la premsa reunida a Sicília dels èxits de la seva visita.

Davant la televisió de la Conferèn-

"Tothom ha d'empènyer en la mateixa direcció, que ha de ser la de trobar la clau per a una pau justa i segura"

ESGLÉSIA EN SORTIDA

“Tots, tots, tots...”

En el discurs de benvinguda de les JMJ Francesc va dir aquesta frase, que va fer repetir als presents i que va ser molt repetida pels mitjans de comunicació.

La crida de Francesc va ser radical: l'Església no pot ser una “duana que selecciona i discrimina”. En el mateix discurs remetia els joves, i amb ells a cadascuna i cadascun de nosaltres, a aquell passatge tan commovedor de l'Evangeli, en el qual un home convida a un casament, obrint la festa als més exclosos i necessitats.

L'Església és el refugi al qual som cridats sans i malalts, grans i petits, bons i pecadors.

Ara la pregunta és: com ens assegurem que hi caben tots?

De les paraules d'aquest discurs, me'n criden l'atenció algunes de suggeridores, que poden ser guia i inspiració per a l'acció en l'Església: involucrar, impuls fratern, creativitat pastoral, diàleg, corresponsabilitat, participació, xarxes en les quals tots i totes comptem de la mateixa manera, amb el mateix valor.

A l'hora de planificar les accions del curs, tinguem aquestes paraules al nostre cap i cor, per organitzar els nostres grups a la parròquia, en el treball pastoral, en les xarxes de voluntariat, per generar al voltant nostre entorns inclusius en els quals tots i totes ens sentim com a casa.



El cardenal Zuppi, enviat del Papa en missió de pau.

cia Episcopal Italiana, l'arquebisbe va reconèixer “el compromís per part de Pequín”. “Tothom ha d'empènyer en la mateixa direcció, que ha de ser la de trobar la clau per a una pau justa i segura”, va afegir. I va considerar que s'està produint una obertura lleu de Moscou “important perquè la pau s'aconsegueix a través del diàleg i de la recerca d'espais possibles i necessaris”. Tot i que va posar-hi condicions. “La pilota no només és a la teulada ucraïnesa. Tothom ha de jugar. Ucraïna ja ha jugat i també ha presentat les seves propostes.” Faltarà veure què en fa Rússia.

La visita de Zuppi al gegant asiàtic també ha servit per cridar l'atenció de Moscou. Després del viatge, Serghei Lavrov, ministre d'Exteriors rus, va declarar a una televisió del país que “nosaltres estem disposats a reunir-nos i parlar amb tothom”, i va avançar que l'arquebisbe de Bolonya “planeja visitar-nos novament”. Una informació sobre la qual el Vaticà encara no s'ha pronunciat, però que convertiria Moscou en la primera ciutat que el cardenal visita dos cops en la seva missió de pau encarregada pel Papa. Les altres dues són, a banda de Pequín, Washington i Kíiv.

TERESA CASILLAS
Neuroquímica i educadora

“VAM DECIDIR AJUDAR ELS ORTODOXOS RUSSOS PER OBRIR LA POSSIBILITAT A UNA COMUNICACIÓ MÉS SERIOSA I AUTÈNTICA”

Mykhaylo Bubniy, exarca arquebisbal grecocatòlic d'Odessa (Ucraïna)

RODRIGO MORENO QUICIOS
CORRESPONSAL A ROMA

L'exarca arquebisbal grecocatòlic ucraïnès Mykhaylo Bubniy va visitar Roma durant el Sínode que ell i 45 bisbes més del seu país van celebrar a Roma del 3 al 13 de setembre i que va comptar, entre d'altres fites, amb una trobada amb

el papa Francesc. En conversa amb *Catalunya Cristiana*, Bubniy explica l'impacte de més de 550 dies d'invasió russa al seu exarcats arxiepiscopal, que és el nom que reben les administracions territorials d'aquestes autoritats grecocatòliques relativament semblants als arquebisbes. La ciutat més important del seu territori és Odessa, a la riba del mar Negre. El 23 de juliol, després de la sortida de Rússia de l'acord que permetia Kiiv

i Moscou exportar gra a tercers països, la ciutat va patir un atac amb míssils que va destruir la catedral de la Transfiguració, erigida per l'Església ortodoxa russa. Mykhaylo Bubniy explica com els fidels grecocatòlics han col·laborat en la seva reconstrucció i han dialogat a partir de llavors. “El metropolita Agatàngel, que mai no havia participat en un diàleg, em va escriure una carta personal d'agraïment, emfatitzant que mai



Rodrigo Moreno Quicios

no oblidarà aquest gest de fraternitat que vam oferir”, recorda.

Quina és la situació a Odessa després de més de 550 dies des de l'inici de la invasió russa d'Ucraïna?

La guerra implica l'atac a les nostres fronteres i els trets i bombardejos continuen constantment a diferents parts d'Ucraïna sense cap treva. Podem afirmar que és un acte de terrorisme que va començar el 24 de febrer del 2022 i que encara no ha acabat. Només com a exemple, l'atac terrorista del 11 de setembre del 2001 als Estats Units amb un sol cop va despertar tot el món. En realitat, l'11 de setembre es van bombardejar tres edificis, però a partir d'aquell dia va començar una operació contra el terrorisme mundial. A Ucraïna i Rússia es duen a terme actes de terrorisme constantment contra les cases dels nostres fidels i contra tota una infraestructura civil, com els ports internacionals al mar Negre que exporten blat arreu del món.

Quines van ser les conseqüències del boicot als ports d'Odessa durant aquests mesos?

El juliol d'enguany, Rússia es va retirar dels acords de blat a través dels quals exportava gra als països més poderosos del món i garantia la pau. Tan bon punt es va retirar, va començar a atacar el port d'Odessa amb míssils. El 23 de juliol d'enguany, quan Rússia es va retirar, es va destruir la catedral de la Transfiguració (construïda per l'Església ortodoxa russa) i una gran part del centre històric d'Odessa, que està sota la protecció de la Unesco.

Quina va ser la seva reacció llavors? Va oferir ajuda a l'Església ortodoxa?

Just després del bombardeig de la ciutat i la destrucció de la catedral, vaig anar a trobar-me amb el metropolita Agatàngel del patriarcat de Moscou i li vaig oferir de 10.000 euros per ajudar a reconstruir la seva catedral. En realitat, aquesta va ser una oferta no només personal meua, sinó de tot l'exarcats d'Odessa, creients i fidels. Odessa és una ciutat especial, multiètnica, amb diferents confessions religioses. Fins ara, l'Es-

glésia ortodoxa del patriarcat de Moscou mai no havia tingut bones relacions amb nosaltres, però arran d'aquest episodi hem dialogat. Vam decidir oferir aquest testimoni de fraternitat per obrir la possibilitat d'una comunicació més seriosa i autèntica. El metropolita, que mai no havia participat en un diàleg, em va escriure una carta personal d'agraïment, emfatitzant que mai no oblidarà aquest gest de fraternitat que vam oferir.

[En aquest moment intervé el portaveu dels bisbes grecocatólics ucraïnesos, el sacerdot Taras Zheplinskyi, present a la sala]

Mentre els ortodoxos observaven tota la destrucció de la catedral, van començar a preguntar-se què havia passat i qui els ajudaria en la reconstrucció. Un dels portaveus del patriarcat de Moscou va mostrar molta compassió pels líders de l'Església ortodoxa, però el que ens va sorprendre va ser l'acció dels grecocatólics d'Odessa, els quals van oferir suport per a la reconstrucció de la catedral. En el passat, sovint es deia que els grecocatólics i els ortodoxos eren enemics, però aquesta iniciativa demostra el contrari.

L'exarcats arxiepiscopal d'Odessa també comprèn Kherson. El 6 de juny del 2023 una de les seves preses va ser destruïda en un atac, provocant una gran inundació. Quines conseqüències ha tingut per al territori?

En els primers dies després de l'aixecament del setge, es va produir una crisi humanitària generalitzada. La ruptura dels dics i la primera onada van destruir nombrosos pobles, van inundar molts camps i van provocar el naufragi d'una part de la ciutat

de Kherson. Malauradament, en aquesta situació dramàtica, no tots van poder escapar de la inundació, moltes persones no van tenir temps físic, i ja ha passat massa temps d'ençà d'aquesta tragèdia. Fins i tot avui, des de la desemboCADURA dels rius i les platges del mar Negre, arriben restes de persones i nombrosos animals.

“Odessa és una ciutat especial, multiètnica, amb diferents confessions religioses”

La Sagrada Família crea un Fons d'Acció Social mentre es prepara per a la benedicció de les torres dels evangelistes

Per la construcció d'una societat millor

CARME MUNTE MARGALEF

BARCELONA

Fotos: Agustí Codinach

“L'objectiu fundacional de la Sagrada Família és l'exaltament de la fe i l'exercici de la caritat. L'exaltament de la fe és possible d'ençà de la dedicació del temple el 7 de novembre del 2010. Ara és moment de posar en pràctica l'exercici de la caritat.”

Amb aquest preàmbul Xavier Martínez, director general de la Junta Constructora de la Sagrada Família, va anunciar la creació d'un Fons d'Acció Social amb la voluntat de servir les persones i els col·lectius més vulnerables, per contribuir a fer una societat més comunitària, equitativa i solidària.

La primera convocatòria del Fons d'Acció Social s'inicia el 18 de desembre amb una dotació de 2,3 milions d'euros. Sota el lema “Per la construcció d'una societat millor”, té com a finalitat impulsar i cofinançar iniciatives i projectes socials promoguts per entitats sense ànim de lucre que actuïn en l'àmbit de l'arquebisbat de Barcelona. Les bases es publicaran properament a la pàgina web de la Sagrada Família.

Cada any el Patronat de la Junta Constructora decidirà quin excedent dels ingressos de l'exercici anterior es dediquen al Fons d'Acció Social. El 2023 es preveu acabar amb 4,5 milions de visitants (les mateixes xifres que abans de la pandèmia) i més de 100 milions d'euros d'ingressos.

Tal com va recordar Xavier Martínez, la caritat sempre ha estat present al llarg de la història de la Sagrada Família. El mateix Antoni Gaudí encarnava aquesta sensibilitat envers els més necessitats. Ho va fer construint escoles mixtes per als fills dels treballadors i de les famílies del barri, així com amb altres gestos com el fet d'allargar la vida laboral dels treballadors més grans

donant-los feines no tan feixugues. En altres períodes de la història ha passat que els patrons han posat diners de la seva butxaca per poder pagar la nòmina dels treballadors i, més recentment, el temple ha fet aportacions considerables a Càritas diocesana de Barcelona.

Xavier Martínez va fer aquest anunci durant la tradicional roda de premsa prèvia a les jornades de portes obertes que el temple cada any organitza amb motiu de la solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la ciutat i de la diòcesi de Barcelona. En aquesta ocasió, la roda de premsa es va fer a la Sala Creuer, una gran sala circular amb grades i amb unes voltes a 15 metres, situada just a sota de la torre de Jesucrist.

BENEDICCIÓ I L·LUMINACIÓ

Com és tradicional, la roda de premsa va servir per informar de les novetats constructives d'un



temple que va començar a bastir-se l'any 1882. La fita immediata, tal com va explicar Jordi Faulí, arquitecte director, és la benedicció i il·luminació del conjunt de les quatre torres dels evangelistes.

El 2021 es va inaugurar la torre de Maria amb la il·luminació de l'estel que des d'aleshores brilla cada nit al cel de Barcelona. El 2022 es van col·locar les figures del Tetramorf corresponents a Lluç i Marc. I enguany,

Jordi Faulí explica la progressió de les obres del temple.





Xavier Martínez anuncia la creació del Fons d'Acció Social durant la roda de premsa a la Sala Creuer el 19 de setembre.

Els evangelistes seran l'avantsala de la gran festa grossa del 2026, quan s'inaugurarà la torre més alta, la de Jesús, amb 172,5 m i coronada per una estrella de quatre braços que projectarà lleugers feixos de llum simbolitzant el "Jo soc la llum del món". A més, el 2026, quan s'escau el centenari de la mort de Gaudí, Barcelona serà la Capital Mundial de l'Arquitectura.

Tot plegat mentre s'avança en la façana de la Glòria, la principal: "El projecte està finalitzat i en aquests moments estem preparant la convocatòria del concurs per triar els artistes que hauran de fer el més d'un centenar de figures", va manifestar Esteve Camps, president-delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família en declaracions al programa *La Caravana* de Ràdio Estel. "Des que vam legalitzar la totalitat de les obres, podem construir la façana de la Glòria en tota la seva verticalitat. Pel que fa al pont i l'escalinata, n'hem de parlar amb l'Ajuntament. Estem oberts a la negociació, partint sempre de la base que, com a hereus del projecte d'Antoni Gaudí, en defensarem la vigència."

Les figures de Joan i Mateu, obra de l'escultor Xavier Medina-Campeny, es col·locaran a l'octubre i es beneiran el 12 de novembre.



amb la col·locació de Joan i Mateu, es procedirà a la benedicció i il·luminació de tot el conjunt.

Així, el proper diumenge 12 de novembre, amb una missa en què participarà el nunci Bernardito Auza, s'inaugurarà i beneirà el conjunt de les quatre torres dels evangelistes. "A diferència de l'estel de Maria, els evangelistes no tindran llum interior i, per tant, s'il·luminaran des de les torres del Naixement i la Passió, des del mateix absis i, en un futur, des de les torres de la Glòria", va manifestar Jordi Faulí en declaracions

a *Catalunya Cristiana*. "Tenim permís per fer la il·luminació fins l'endemà de Reis, però amb l'estel de Maria ens va passar el mateix i després s'ha pogut fer cada dia."

Seguint l'estela de la torre de Maria, amb l'avinentsa de la inauguració dels evangelistes, la Sagrada Família també organitzarà actes oberts a la ciutadania, com una actuació castellera representant les quatre torres, que es farà el dissabte 11 de novembre; un concurs de dibuix; o una conferència a la Pia Almoïna sobre el sentit del Tetramorf.

RECUPERACIÓ DE LA MISSA VESPERTINA

L'arxidiòcesi de Barcelona ofereix una missa internacional a la basílica de la Sagrada Família cada diumenge i festa de precepte a les 9 h. També s'hi fan de forma habitual celebracions extraordinàries com la missa de comiat del bisbe Sergi Gordo la tarda del 3 de setembre.

Doncs bé, en declaracions a *Catalunya Cristiana*, Xavier Martínez, director general de la Junta Constructora de la Sagrada Família, va anunciar que el dissabte 14 d'octubre es recuperarà la missa vespertina que estava suspesa d'ençà de la pandèmia. Serà cada dissabte i vigília de festa de precepte a les 20 h.

Blanca Serres, directora de comunicació i laica missionera

“El missioner plora, però les seves llàgrimes són solidaritat i compassió transformadores”

Blanca Serres durant la seva estada al Marroc.



MONTSERRAT CREUS

Encetem el mes d'octubre, mes missioner per excel·lència. Quina ha estat la seva experiència com a laica missionera?

Per a mi va ser molt important conèixer la vida del bisbe Fructuós, protomàrtir de la península Ibèrica, que pregava per “tota l'Església catòlica, estesa d'Orient a Occident” just abans de morir. Fou un primer pas que em va animar a contactar amb la delegació de missions de Tarragona. Això em va portar a Hondures diversos estius, acompanyant el missioner tarragoní Lluís Solé i Fa, bisbe de Trujillo. Arran de la meva col·laboració amb les Obres Missionals Pontifícies, també vaig descobrir la realitat de les fronteres del Marroc amb el missioner xaverià Rolando Ruiz.

Com és la mirada dels missioners?

Dels missioners xaverians vaig aprendre que la mirada de Jesús no era epidèmica, ni passatgera, ni indolora: Jesús mirava amb empatia, deixant-se afectar per les situacions personals de qui s'anava trobant. Els missioners lluiten perquè mirem el món amb els ulls de Jesús, amb els ulls del cor. Deia el bisbe Christophe Munzirhirwa que “només veuen bé els ulls que han plorat”. El missioner plora, però les seves llàgrimes són solidaritat i compassió transformadores.

Missió és una de les paraules clau

en l'itinerari sinodal que l'Església està recorrent. Què espera d'aquest Sínode?

Espero que això ens animi, més enllà d'unes conclusions finals, a treballar des del diàleg com a exercici habitual i reflexiu de les nostres parròquies. I no és fàcil, perquè dialogar no és parlar, no és exposar, no és avaluar. Tampoc no és una excusa per jutjar allò que hem sigut, sinó per compartir allò que volem ser. Perquè som pelegrins, sempre, contínuament, caminant cap al Crist. Projectar-nos en Ell no és només interrogar-nos personalment sinó escoltar què ens ha de dir Déu a través dels altres.

Què és per a vostè una Església en sortida?

Moltes vegades, a Hondures, acompanyàvem els sacerdots de ruta per diferents comunitats. Les famílies ens acollien a casa seva, i ens oferien el millor que tenien. I no ens coneixien de res. Al Marroc, hi vaig estar durant

els dies en què es va produir l'atemptat a Barcelona. Jo vestia una samarreta del Barça, i molts se'm van apropar per donar-me el condol, per expressar vergonya i rebuig pel que havia passat. Això és Església en sortida. La que no té por d'acollir i donar el millor de si mateixa sempre i a tothom. La que no té por de mostrar les seves ferides. La que sap veure-hi bé perquè ha plorat.

“Església en sortida és la que no té por d'acollir i donar el millor de si mateixa sempre i a tothom”

TERRASSA

Missa d'inici de curs de les germandats rocieras a Terrassa

El dissabte 16 de setembre el bisbe Salvador va presidir la missa d'inici de curs de les germandats rocieras de Catalunya que formen part de la Federació d'Entitats Culturals Andalusos a Catalunya. El temple es va omplir de feligresos d'arreu del país.

VIC

La signatura dels decrets clou el Sínode

Els decrets sinodals van ser subscrits, promulgats i signats diumenge 17 pel bisbe, a la catedral. Fou el darrer acte del Sínode diocesà: "Ara us pertoca a vosaltres de fer una lectura atenta i generosa per veure en cada realitat diocesana quins són els camins que el Senyor ens indica a través dels decrets", va concloure Romà Casanova.

LLEIDA



Homenatge a Mn. Joan Jové

L'església parroquial del Santíssim Salvador de Pardinyes va homenajar el dissabte 16 de setembre mossèn Joan Jové, que es jubila als 87 anys després de 51 anys d'exercici a la parròquia. Diversos representants de les associacions i grups parroquials que han treballat amb ell al barri i a la ciutat, així com el paer en cap, Fèlix Larrosa, van voler acompanyar mossèn Joan, Medalla a la Solidaritat de la Ciutat de Lleida al 2019.

SOLSONA

Festa de l'Exaltació de la Santa Creu, a Anglesola

A l'església de Sant Pau Narbonenc d'Anglesola se celebrà, el dia 14 de setembre, la tradicional festivitat litúrgica de l'Exaltació de la Santa Creu, també coneguda com la "Festa de la Creueta". El rector, Mn. Josep M. Vilaseca, impartí la benedicció solemne amb la relíquia de la Santa Creu d'Anglesola i els fidels passaren a venerar-la.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Comissió gestora per al Moviment de Vida Creixent

El 14 de setembre va tenir lloc, a la Casa de l'Església, la reunió de Vida Creixent. El bisbe Agustí Cortés va nomenar una comissió gestora formada pel consiliari, Mn. Xavier Ribas; el responsable de la comissió, Enric Ossó; la secretària, Carmen González; els vocals, Josep Dalmau, Miquel Cancas i Montserrat Martínez; i com a assessor, Cristóbal Macias.

URGELL



Benedicció dels ramats participants en els "Camins de Vida" a la Cerdanya

Camins de Vida, transhumància, patrimoni i territori és el títol de l'activitat preparada per l'Associació Camí Ramader de Marina, que es va inaugurar el 8 de setembre, a la Cerdanya francesa, concretament a Llivia, amb la benedicció de cent cabres lleteres, realitzada per Mn. Uriel Álvarez, rector de Fontanals de Cerdanya.

TORTOSA

Novena en honor de la Mare de Déu de la Cinta

Tortosa celebra cada any, el primer diumenge de setembre, la festa en honor de la patrona, la Mare de Déu de la Cinta. Al matí la missa estacional i a la tarda la solemne processó, fent el recorregut per alguns carrers de la ciutat. També un dels actes de molta tradició és la novena en honor de la Mare de Déu.

TARRAGONA

Trobada de professors de Religió de centres públics

Una seixantena de professors van participar en aquesta trobada amb l'arquebisbe Joan Planellas i el delegat diocesà per a l'educació, Rafael Muñoz Melgar. L'acte, que va tenir lloc al Centre Tarraconense El Seminari, va comptar amb una pregària i les intervencions de tots dos.

GIRONA



La diòcesi recorda Mn. Joan Alsina en el 50è aniversari de la seva mort

El 19 de setembre es van commemorar els 50 anys de la mort de Mn. Joan Alsina i Hurtós (Castelló d'Empúries, 1942 – Santiago de Xile, 1993). Alsina es va dedicar especialment a l'evangelització del món obrer i dels més vulnerables. Amb motiu de l'efemèride, arreu de la diòcesi es van dur a terme diverses activitats en el seu record.



NATALIA MANGADO ABAT
Responsable d'innovació
educativa Escoles Manyanet



AULA EDUCATIVA

Escoles Manyanet obertes al món

La nostra institució té una llarga trajectòria en l'ensenyament de les llengües estrangeres, que es remunta al 1964

Les escoles, com a institucions educatives, ja pensem en clau "globalitat". No tan sols des de l'aspecte d'obrir-nos al món que ens envolta, sinó també en els continguts que treballem a les nostres aules diàriament. La nostra institució té una llarga trajectòria en l'ensenyament de les llengües estrangeres, que es remunta al 1964 amb Idiomes Manyanet. Ja en aquells anys apostàvem per la necessitat d'aprendre anglès i francès mitjançant la immersió; això permetia desenvolupar les competències orals, tant en la vessant de la fluïdesa com de la comprensió. Organitzàvem estades a l'estranger amb un gran nombre d'alumnat, que provenia arreu de l'estat, per conèixer amb famílies natives i/o en col·legis, compartint experiències amb companys/es de les seves edats.

Actualment continua sent un dels eixos d'aprenentatge a les nostres escoles. A les aules apliquem metodologies actives i innovadores per aconseguir un aprenentatge significatiu. Per complementar tot

aquest procés des de fa més de quinze anys que s'organitzen intercanvis escolars durant el curs amb l'alumnat més gran, perquè puguin estar escolaritzats en escoles de Chicago, Alemanya, França, Regne Unit i totes aquelles nacionalitats que participen en els projectes internacionals de cada curs.

Paral·lelament intervenim en els programes Comenius, que posteriorment s'han anomenat Erasmus+. Ha proporcionat la possibilitat d'ampliar aquesta pràctica educativa a alumnes més joves. Actualment el nostre col·legi de Begues ha obtingut la primera posició de tot l'estat Espanyol en la certificació KA121-SCH.

En tots aquests programes també oferim la possibilitat de renovar la formació per al professorat de l'àrea en els nostres centres. El projecte treballa els següents grans eixos: sostenibilitat, respecte, atenció a la diversitat cultural i noves tecnologies i, per tant, totes les activitats, formacions i xerrades programades han de seguir alguna d'aquestes temàtiques.

Paral·lelament mantenim con-

tactes en diferents formats (videoconferències, participació conjunta amb altres escoles en programes internacionals, etc.) amb escoles d'arreu del món.

Per als més grans, afegim la participació en el programa Parlament Europeu, on l'alumnat escenifica un simulacre de sessió parlamentària per treballar objectius de conscienciació ciutadana; aportant solucions als reptes que planteja la nostra societat diàriament. Tots aquests valors universals estan definits en els ODS marcats per les Nacions Unides i en el nostre ideari.

La institució aposta per la tradició acollidora i globalitzadora des de fa molt de temps i volem transmetre aquest esperit al nostre alumnat.



**FERNANDO
DE LOS BUEIS**

Professor de Psicologia de
la Universitat Abat Oliba CEU



@juanjoelzola

APUNTS DE PSICOLOGIA

“Un cor penedit i humiliat, tu, Déu meu, no el menysprees”

El testimoni dels sants màrtirs m'inunda d'esperança a l'hora d'acostar-me a cada pacient traumatitzat

Cada cop és més freqüent sentir en converses quotidianes la paraula *trauma* per referir-nos a les experiències, vivències o sofriment que, per la seva naturalesa aberrant o perversa, fan patir l'home de manera que no troba nom en el llenguatge comú; fent-nos recórrer a un tecnicisme psicològic.

Amb tot, quan reflexionem sobre aquelles vivències qualificades com a traumàtiques, el significat se'ns enfosqueix. Què és el trauma? Per què fa patir tant? Qui soc jo per haver estat danyat d'aquesta manera? Per què experimento aquestes reaccions o símptomes davant d'aquestes vivències? Com algú pot ser capaç d'ensorrar-me la vida d'aquesta manera? Totes aquestes preguntes volen conèixer allò que és nuclear en aquesta mena de patiments de l'ésser humà, però la resposta en la majoria de les ocasions queda relegada, deixant el traumatitzat en un estat de patiment sense sentit.

El cristià és un privilegiat per comprendre aquesta realitat, precisament perquè coneix l'home i allò

a què està cridat. Gràcies a la tradició llegada per sant Tomàs d'Aquino i tants sants sabem que l'home per naturalesa té un seguit de principis i inclinacions impreses en l'ésser pel simple fet de ser home: se sent naturalment inclinat a cercar el bé i evitar el mal, com es troba inclinat a conservar-se i protegir-se, com se sent inclinat naturalment al matrimoni, la vida familiar, la criança i l'educació dels fills, la vida en societat i la recerca de la veritat divina.

Així com diem que això o allò altre és natural en l'ésser humà, podem sostenir que una cosa és antinatural quan s'oposa a aquells béns que necessitem pel fet de ser homes. Però en ocasions descrivim allò antinatural com una cosa gra tuïta, que no té cap mena de conseqüència. La violència física o psicològica a casa, a l'escola, en la vida social, a la feina; una violació o abús sexual; una infidelitat matrimonial; l'exposició a pornografia; l'avortament; l'assassinat o el robatori; la traïció d'un amic; el maltractament o la negligència envers els fills; les lleis antinaturals; les persecucions

religioses, l'assetjament laboral, etc., fan que l'infant, l'home, la dona i l'ancià es lamentin per no poder viure d'acord amb el que són naturalment. El dolor i la tristesa que produeixen aquestes vivències no tenen comparació i en ocasions aboquen l'home a una vida de mera supervivència.

Com a professional de la salut mental, soc freqüentment abordat amb la pregunta de si això té solució. La resposta no sempre és fàcil, ja que la curació o l'alleujament passa per una reparació en el més pregon del cor, però sempre em ve a la memòria l'exemple dels sants màrtirs. Van ser torturats, insultats i humiliats de formes inimaginables. I davant d'aquestes experiències van morir perdontant, sacrificant la vida per altres i cridant ¡Visca Crist Rei! El seu testimoni m'inunda d'esperança a l'hora d'acostar-me a cada pacient traumatitzat i tant de bo que el seu testimoni faci sorgir esperança en aquelles persones que han patit aquestes vivències i després de llargs anys continuen patint.

*Inici del camí sinodal, el 9 d'octubre del 2021,
amb els subsecretaris Nathalie Becquart i Luis
Marín de San Martín.*



REFLEXIÓ

CRÉIXER COM A ESSLÉSIA QUE ESCOLTA

El Sínode, sota una gran pressió mediàtica, és vist com un camp de batalla en defensa o en contra d'alguns aspectes essencials de la doctrina de l'Església

DANIEL ARASA

Degà de la Facultat de Comunicació
Institucional de la Pontifícia Universitat
de la Santa Creu

El proper 4 d'octubre tindrà lloc l'obertura de la 16ena Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes dedicada al tema de la sinodalitat. Si el concepte de "sinodalitat" no és de comprensió fàcil o immediata, el títol oficial del Sínode, en canvi, facilita les coses: "Per una Església sinodal: comunió, participació i missió."

No soc un teòleg, però si vull trobar una paraula més pròpera que recull el sentit de sinodalitat podria dir que aquest serà el Sínode sobre o de la "corresponsabilitat". En altres paraules, un moment d'encontre per aprofundir sobre com els membres de l'Església —sacerdots, religiosos i laics— podem col·laborar i participar igualment en la missió, escoltant junts la veu de l'Esperit Sant que ens parla. Seria convenient recordar que el punt de la participació de tots els fidels de l'Església va ser marcat de manera molt clara en els debats teològics i en els documents que van sortir del Concili Vaticà II, molt concretament a la constitució apostòlica *Lumen gentium*.

Com qualsevol sínode, que té un caràcter consultiu, la 16ena assemblea general ordinària tracta d'ajudar el Sant Pare en la seva tasca de govern de l'Església universal. Se-

gurament es parlarà de qüestions crucials en la missió de l'Església, com el paper de les dones, el lideratge o el paper dels laics en la presa de decisions. Totes aquestes qüestions són aspectes il·luminats per la doctrina de l'Església que creix i s'aprofundeix.

NOVETATS I COMPOSICIÓ DEL SÍNODE

Se n'ha ja parlat força, de les novetats d'aquest sínode, que Francesc va inaugurar l'octubre del 2021. Una de les primeres particularitats és que ha tingut una fase prèvia o "procés sinodal" en àmbits local, nacional i continental. S'arriba ara a l'etapa universal, que tindrà dues sessions, aquest octubre del 2023 i l'octubre vinent del 2024. Per a cadascun dels passos hi ha hagut nombroses trobades i reunions a tots nivells, que han produït diversos documents de síntesi de les propostes i de les discussions.

A part del fet que hi hagi dues sessions —com ja va passar, per exemple, al Sínode sobre la Família, que va comptar amb una edició extraordinària el 2014 i una altra d'ordinària l'any successiu—, el Papa ha introduït algunes modificacions a les normes reguladores dels sínodes (en particular amb la constitució apostòlica *Episcopalis communio* del 2018). Entre les més significatives hi ha la composició dels membres de l'assemblea. A més dels bisbes representats, escollits per les confe-



Es parlarà de qüestions crucials en la missió de l'Església, com el paper de les dones o dels laics en la presa de decisions

rències episcopals o directament pel Papa, i dels superiors dels principals ordes i/o congregacions religioses masculines, ara comptaran amb vot també cinc homes i cinc dones, escollits respectivament per la Unió de Superiors Generals (USG) i la Unió Internacional de Dones Superiores Generals (UISG). I no només això: el Sínode inclourà 70 membres més no bisbes, entre sacerdots i laics, tant homes com dones. La llista final d'aquests setanta ha estat escollida pel Papa a partir d'una proposta de 140 noms seleccionats per diverses entitats eclesials, concretament, de set organitzacions internacionals de conferències de bisbes.

En total, el Sínode compta amb 365 membres amb dret de vot (inclòs, per descomptat, el Papa). Entre aquests hi ha 54 dones. Són també 54 els cardenals, comptant-hi el maltes Mario Grech, secretari general del Sínode, i el luxemburguès Jean-Claude Hollerich, relator general de l'Assemblea. A part dels votants, hi ha haurà un nombre significatiu d'assistents de tot tipus: traductors, secretaris, assessors teològics, experts en seguretat, etc.

UNA OLLA DE PRESSIÓ

Fins aquí tot molt tranquil... però és evident que el Sínode no arriba exempt de polèmiques i de pressions mediàtiques (i no tan sols mediàtiques), sobretot tenint en compte els precedents. Recordem, entre d'altres, el cas de les controvèrsies subsegüents a la publicació de l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia* (2016), fruit de l'esmentada Assemblea sinodal sobre la Família.

No hi ha una única raó que expliqui aquestes tensions. En primer lloc, hi ha la mateixa concepció de sínode que, per a alguns, és una mena de convenció amb carta blanca per discutir de tot.

Aquesta visió, de caràcter quasi politicodemocràtic, ha portat un bon



Mitjans de comunicació a la plaça de Sant Pere del Vaticà.

nombre d'opinionistes a criticar el Sínode de la sinodalitat i considerar-lo com una "capsa de Pandora" de la qual sortiran tots els mals. Per als més adversos al Sínode, aquest corre el risc de convertir-se en un camp de debat per portar canvis significatius en aspectes essencials de la doctrina de l'Església. I és que, òbviament, hi ha grups o sectors —dintre de l'Església i fora— que volen tirar endavant la seva agenda ideològica, en alguns casos en clara contradicció amb la doctrina cristiana en temes conflictius com l'ordenació de les dones, els drets dels transgènere, les unions del mateix sexe, etc. (curiosament, afegeixo, sempre sobre el mateix àmbit).

Donant suport a aquesta tesi, el camí sinodal portat endavant per l'Església catòlica d'Alemanya ha estat un factor amb un pes clau en la polèmica. Sense entrar-hi, cal reconèixer que les declaracions i les accions del Sínode alemany han estat molt radicals, de vegades fins i tot en directa contradicció amb posicions del papa Francesc.

Un segon motiu és el fet que el Sínode hagi seguit un procés tan llarg, fet que ha multiplicat les discussions i valoracions sobre els temes de

debat, la composició de les comissions, la finalitat de l'assemblea, etc., i ha facilitat que els mitjans de comunicació —i, com és evident, les xarxes socials— directament o indirecta hagin accentuat la polarització de les posicions.

El papa Francesc és òbviament conscient de les tensions i ha fet el possible per recordar que el Sínode no és una assemblea política ni un talk show televisiu. En declaracions recents als mitjans, durant el retorn del seu viatge a Mongòlia, ha recordat que l'Assemblea sinodal és un moment d'escanvi "religiós" i que "no hi ha lloc per a la ideologia, hi ha només lloc per al diàleg". No està, però, del tot clar si s'aconseguirà aquest to, vistes les posicions de partença.

CONFIDENCIALITAT, DISCRECIÓ, SECRET

Un dels temes que ha aixecat més polèmica entre els articulistes i comentadors d'informació religiosa ha estat la gestió de la comunicació de la propera assemblea conciliar.

D'una banda, el fet que no es doni accés als mitjans de comunicació o als periodistes individuals per as-

sistir a les sessions. Per evitar que les intervencions al Sínode siguin interpretades com discussions polítiques, dels uns contra els altres (trista però certa l'actual visió de la política), el Papa ha decidit que serà una comissió, dirigida pel prefecte del Dicasteri Vaticà per a les Comunicacions, el periodista laic Paolo Ruffini, la que informará regularment dels continguts amb l'objectiu de transmetre el sentit "eclesial" i no polític de les discussions. No cal dir que els periodistes, i els vaticanistes en particular, no estan gens contents amb la decisió.

Però la qüestió més polèmica és la possible decisió d'imposar el secret pontifici sobre els temes i els debats del Sínode. Sembla que aquesta és una proposta que té el Papa damunt la taula, però sobre la qual encara no s'ha pres una decisió definitiva.

No em competeix a mi decidir sobre el secret pontifici, però el sentit comú em diu que en un tipus d'assemblea tan llarga —pel nombre de persones i per la durada— és impossible que les discussions no surtin a la llum pública, i menys que no se'n parli entre les dues sessions del Sínode, d'octubre del 2023 a octubre del 2024. No només això: prohibir parlar-ne ho farà segurament "més interessant i atractiu" als periodistes.

L'experiència d'assemblees anteriors ha demostrat que el clima intern d'un Sínode, almenys com el descriuen els participants, i la cobertura mediàtica que en resulta, són dues coses molt diferents. En general, com ha explicat el veterà vaticanista John Allen (Cruxnow) en una de les seves columnes més recents, l'atmosfera general de les sessions d'un Sínode no és de tensió, i els intercanvis d'opinió són molt més oberts i constructius del que es podria deduir llegint les cròniques periodístiques. A tall d'exemple, en aquest Sínode està previst que després de les breus intervencions programades hi hagi uns minuts de silenci per a l'oració i la reflexió, fet que demostra el to espiritual de la trobada.

Aquest serà, com comentava un altre conegut periodista de qüestions vaticanes, Andrea Gagliarducci, no tant un Sínode d'idees sinó "de reaccions". Per tant, si el Vaticà vol que les assegurades tensions al-

menys reflecteixin la realitat de les discussions, segurament té sentit facilitar que tothom en pugui parlar; el risc és que si es prohibeix, seran els grups o sectors més "ideologitzats" els que modelaran la narrativa del Sínode.

FRUITS DEL SÍNODE

Crec que el primer fruit del Sínode pot ser precisament el fet que, posant junts tons i veus diferents dintre de l'Església, que certament existeixen, es puguin crear espais respectuosos d'escolta i discerniment.

De fet, un dels elements constitutius d'aquest Sínode és precisament el seu caràcter de camí: no es tracta tant del port d'arribada o del destí, sinó del procés per arribar-hi; el Sínode no és una destinació sinó un viatge.

Molt probablement, com va passar al Sínode sobre la Família, després del primer round combatiu (octubre de 2023), sortirà un document de síntesi on es recolliran els punts essencials; s'obrirà aleshores un període de reflexió que servirà, esperem, per calmar les aigües, moderar els tons, reveure les expressions, i caldrà tornar-hi, amb un esperit fresc i purificat, a la segona sessió final d'octubre del proper any.

QUADERN DE BITÀCOLA (O CONSELLS PRÀCTICS) PER ALS CRISTIANS DEL CARRER

Per descomptat, la primera recomanació és informar-se correctament sobre les coses que es diran i es faran al Sínode. Per a qui ho vulgui, s'ha anunciat que algunes (poques) sessions seran transmises en streaming, tot i que està clar que difícilment un pare o una mare amb nens, o un treballador, o una persona atinent malalts, o un taxista... tindrà temps per seguir aquestes sessions en línia. Jo seré un dels que segurament no podré fer-ho.

Per això, val la pena estar informat, però amb prudència i sentit crític en llegir notícies. Moltes seran parcials i tendencioses. Per cap motiu cal angoixar-se si se senten propostes "estranyes" o debats aparentment —o no— conflictius. És normal, i els mateixos organitzadors del Sínode segurament no

s'espantaran en reconèixer que hi haurà desavinences i desacords. *È la Chiesa, bellezza!* (expressió italiana que es podria traduir com "Aquesta és l'Església, accepta-ho!"). L'important és situar-les en el seu context i donar-los el pes adequat.

La segona cosa, i la més important, que tots podem fer és resar pel desenvolupament i pels fruits del Sínode. El secretari general del Sínode, el cardenal Grech, ha comentat que "sense oració no hi haurà Sínode", afegint que "l'assemblea sinodal és sobretot un esdeveniment espiritual, d'oració i escolta de l'Esperit Sant, veritable protagonista de l'acte". Fins i tot ha proposat als bisbes de tot el món una benedicció solemne especial per recitar "al final de les misses dominicals juntament amb les oracions d'intercessió". Si considerem que octubre és també el mes del Rosari, crec que les possibilitats de part nostra augmenten.

En conclusió: s'ha ja dit abundantment en aquestes línies, i en tants altres textos, que molt probablement el mar del Sínode serà un mar "en tempesta", almenys en la cobertura de la informació "meteorològica" de la superfície; d'acord, però que no ens manqui la fe per fiar-nos dels corrents submarins que l'acció i l'assistència de l'Esperit Sant tindran en la vida de l'Església dels propers anys. Com a cristians, no només creiem en l'existència de la Tercera Persona de la Santíssima Trinitat, sinó que realment confiem en la seva força.

**En total, el Sínode
compta amb 365
membres amb dret de
vot; entre aquests hi
ha 54 dones**

**El papa Francesc ha
fet el possible per
recordar que el Sínode
no és una assemblea
política ni un talk
show televisiu**

L'única “religió” que avui sembla captar l'atenció és l'ecologisme i el canvi climàtic. S'ignora, potser deliberadament, que el desastre ecològic actual té la seva arrel en un desastre humanitari molt més radical

La dolça trampa de la decadència



**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, ens trobem en un clima de decadència generalitzada que s'amaga sota la falsa idea de progrés i benestar. No és la primera vegada que la història humana viu un procés semblant. Per adonar-nos-en, només cal llegir *La Ciutat de Déu* de sant Agustí o el *Decameró* de Giovanni Boccaccio, per posar dos exemples diversos. En aquest estat de les coses, l'experiència humana posa de manifest, amb més evidència, una de les característiques de la nostra societat: trobar encant a tota situació i a tot moment, i fer-ho per no haver de plantejar-se críticament el futur ni apuntar-se a

cap canvi. Així, acabem trobant-nos arreu amb l'existència de la “dolça trampa de la decadència”, exercida per multituds de persones que es passegen per carrers i places o que habiten les nostres cases, manifestant un perfil d'absoluta normalitat i esdevenint portadors d'aquest “esperit de l'època” (Zeitgeist). En conseqüència, en la majoria de converses, rarament hi ha cap al·lusió a obres clàssiques de la literatura, a cap tema que mostri una certa inquietud o que encari el sentit mateix de la vida, a cap pel·lícula que desperti un cert interès, a cap obra musical destacable i menys a cap postulat social, filosòfic o existencial. Es limita tot a llibres de “disseny”, pel·lícules de moda, sèries preuinades o temes banals. Poden tenir estudis universitaris i cobrar sous superiors a la mitjana, però l'objectiu més destacat de la seva vida sol ser una diversió sens fi, per tal de privar-se de pensar en el que realment són en la vida i ignorant el “mal infinit” — com afirmava Blaise Pascal —, que mai no se'n té prou. És l'efecte de l'aigua salada, que com més se'n beu més set es té, recordat per Arthur Schopenhauer.

En un altre nivell de coses, alts càrrecs de les finances i de la política han vist incrementat el seu poder adquisitiu gràcies a una tergiversació de les lleis de l'economia en benefici

propi, ignorant que l'economia tenia —i hauria de continuar tenint— com a objectiu el repartiment equitatiu de la riquesa. La llista podria continuar...

L'única “religió” que avui sembla captar l'atenció és l'ecologisme i el canvi climàtic. S'ignora, potser deliberadament, que el desastre ecològic actual té la seva arrel en un desastre humanitari molt més radical. Es tracta de la inhumanitat de molts dels nostres contemporanis, tal com ho mostra de manera excel·lent la pel·lícula *Interstellar* de Christopher Nolan (2014): la salvació del planeta no depèn de la nova religió de la naturalesa —l'ecologisme—, sinó que depèn del fet que la nostra espècie sàpiga retornar a la idea de l'ésser humà com a únic ésser que és un fi en si mateix i mai un mitjà per a cap altra cosa. Ja ho afirmava Emmanuel Kant i ens ho ha recordat el papa Francesc a l'encíclica *Laudato Si'*.

Naturalment, en tota època històrica decadent, no sols hi ha decadència. També hi ha altra gent que té inquietuds i es preocupa pel bé dels altres i no sols per satisfer els desitjos més primaris. Però això no impedeix que “l'esperit de l'època” estigui marcat pel dolç encant de la decadència, precisament perquè no ho sembla.

Ben vostre.

El Sínode és, sobretot, un esdeveniment de pregària i d'escolta del que l'Esperit de la veritat diu a les Esglésies

L'Esperit Sant, protagonista del Sínode



FRANCESC CONESA

Bisbe de Solsona

Estimats diocesans, Quan llegiu aquestes línies seré, si Déu vol, a Roma, participant dels dies de recés espiritual previs a l'inici del Sínode 2021-2024. Durant tot el mes d'octubre tindrà lloc la primera sessió de la XVI Assemblea del Sínode dels Bisbes, que té com a tema: "Per una Església sinodal: comunió, participació i missió." La qüestió central que ens ocuparà durant tot aquest mes és com podem créixer en

"caminar junts" com a Església per tal de dur a terme la missió d'anunciar l'Evangeli, que el Senyor ens ha confiat. Ens preguntem quins passos ens convida a donar l'Esperit per créixer com a Església sinodal. Aquesta pregunta és el centre de la consulta que el Papa ens fa i és la que ha de centrar les nostres reflexions. Altres qüestions que puguin aparèixer s'hauran d'abordar en relació amb la pregunta fonamental.

M'agradaria subratllar dues coses. La primera és que el Sínode és, sobretot, un esdeveniment espiritual. Per això no té res a veure amb un parlament ni amb altres àmbits de discussió i debat de temes. El Sínode és, sobretot, un esdeveniment de pregària i d'escolta del que l'Esperit de la veritat diu a les Esglésies (Ap 2,7). És, principalment, un esdeveniment espiritual. Per això, el mètode de treball serà la "conversa en l'Esperit", que no consisteix simplement en un inter-

canvi d'idees sinó en disposar-nos a escoltar junts la veu de l'Esperit. En ser sobretot un esdeveniment espiritual, cal la pregària de tots perquè el Sínode doni fruits abundants.

La segona cosa és que és un esdeveniment eclesial. Hi participem de manera activa bisbes de tots els llocs del món, juntament amb un grup de sacerdots, religiosos i laics. Personalment agraeixo al Senyor que em permeti participar en aquesta experiència, que m'ajudarà a viure la catolicitat de l'Església. La trobada amb germans i germanes en la fe és sempre font d'alegria i ens fa viure la gran diversitat de cultures, carismes i vocacions que enriqueixen l'Església. Per això, visc aquest procés sinodal com una oportunitat per trobar-me amb la fe d'altres cristians i créixer en fraternitat i amor a l'Església.

No us oblideu de resar pel vostre bisbe i pels fruits d'aquest Sínode. Una abraçada des de Roma.

CONSULTORI BÍBLIC

Què és el còdex Beza i quin interès té

MONTSE DE PAZ

Biblista

Hi ha un text original de la Bíblia? No: les nostres bibles modernes estan basades en diversos còdexs recopilats entre els segles IV i V, sobretot els còdexs Vaticà i el Sinaític. Escrits en grec, eren versions de la Bíblia dels LXX, sumant-hi els textos del Nou Testament. Els editors fan un treball de tria, adaptació i traducció per oferir-nos una versió el més acurada possible de les Escripures. Però cap Bíblia és còpia exacta de cap original.

I el còdex Beza? Es un volum copiat al segle IV que conté gairebé tot el Nou Testament, en grec i en llatí. Descobert el 1562 per Theodore Beza, pastor calvinista durant la guerra dels hugonots a l'església de Sant Ireneu de Lió, el va regalar a la Universitat de Cambridge, després de llegir-lo i considerar-lo una versió "estranyia". Segles més tard, ha estat redescobert per un grup de biblistes i teòlegs, que l'estan estudiant i han trobat variants molt interessants respecte dels còdexs Vaticà i Sinaític. La conclusió: el text del Beza és potser la versió més antiga del Nou Testament conservada, de finals del segle I. Alguns pares de l'Església i moltes versions llatines, siríaques i coptes concorden amb aquest text.

El gruix del missatge no queda alterat, però el Beza mostra una visió de la primera Església més fresca i propera. Es fa palesa la perspectiva jueva. La visió dels apòstols no és tan idealitzada: s'equivoquen, són humans i fallibles! Es fan més evidents els conflictes en les comunitats. Finalment, en el Beza es beslluma una crítica al judaisme des de dins, amb el desig que els germans en la fe abracin el camí de Jesús. Per tot això, l'obra de teòlegs com Josep Rius-Camps, pioner en l'estudi del Beza, resulta molt valuosa per comprendre millor el món dels primers cristians.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Crist, fill obedient del Pare



MARCOS ACEITUNO

Teòleg i biblista

Il·lustració: Glòria Monés

L'evangeli d'avui presenta els representants religiosos del temps de Jesús que pregunten sobre l'autoritat que té Ell. Amb audàcia apostòlica, el Senyor ofereix una paràbola per a parlar sobre la seva pròpia identitat de Fill de Déu i també per aclarir la importància de la recta intenció religiosa dels homes. Parteix d'una realitat comuna de l'experiència familiar: dos fills que han de dur a terme una acció, fruit de l'obediència domèstica. Un, inicialment es nega a fer la voluntat del seu pare, però després se'n penedeix i compleix. L'altre diu que obeeirà, però no ho fa. Jesús pregunta quin dels dos va fer la voluntat del pare. Els líders religiosos responen que el primer.

En aquesta situació fictícia, Jesús exposa el misteri de la naturalesa de Fill. Ell és el Fill etern del Pare, que l'obeeix en tot. S'ha fet home per nosaltres i, com diu sant Pau, "en Jesucrist, totes les promeses de Déu han trobat un 'Sí', i per això, gràcies a ell, diem 'Amén' a Déu i li donem glòria" (2Co 1,20). Amb el mateix esperit d'obediència, se situa també Joan Baptista: amb el poder de Déu obeeix el Pare per tal que vingués Crist, Salvador.

El contrast entre tots dos fills serveix didàcticament per parlar de la paradoxal desobediència de les per-

sones que volen només mantenir una aparença externa, però no aprofundeixen en la voluntat de Déu Pare. Per a un evangelista com Mateu, per a qui la voluntat de Déu és essencial de cara a l'espiritualitat, romandre "en la penombra" i no anar a fons, és com desobeir el Senyor.

Un altre aspecte interessant, que revela la sensibilitat tant de Crist com dels membres de l'Església primitiva, és l'afirmació final: "Els publicans i les prostitutes us passen al davant cap al Regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d'ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l'heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l'han cregut" (Mt 21,31-32). La paradoxa com a estratègia de reflexió religiosa i de meditació espiritual és important. No només Joan Baptista serveix de model, també els antimodels dels publicans i pecadores parlen de la veritable fe. En definitiva, la lectura de la paràbola més idònia per a nosaltres és la cristiana: Crist és qui dona la clau de volta del ministeri del profeta Joan. I també dels pecadors, perquè ha vingut el Senyor, que atorga la medecina que necessitem, que és la gràcia de Déu, i el seu amor. La seva autoritat és benedicció per a tothom que l'acull i es deixa transformar pel seu amor.

Diumenge XXVI de durant l'any

Lectura primera

Ez 18,25-28

Si el pecador es converteix i deixa de fer el mal, salvarà la seva vida

Lectura de la profecia d'Ezequiel

El Senyor diu: “Vosaltres penseu: No va ben encaminada la manera d’obrar del Senyor. Poble d’Israel, escolta bé això que et dic: ¿No és la vostra manera d’obrar, i no la meva, la que va desencaminada? Si el just deixa d’obrar el bé, comet el mal i mor, morirà per culpa seva. Però si el pecador es converteix, deixa de fer el mal i obra amb justícia i bondat, salvarà la seva vida. Només que reconegui el mal que havia fet i es converteixi, viurà i se salvarà de la mort.”

Salm responsorial

24

Feu que conegui, Senyor, les vostres rutes, que aprengui els vostres camins. Encamineu-me en la vostra veritat, instruïu-me, perquè vós sou el Déu que em salveu; i cada moment espero en vós. R.

R. Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat.

Recordeu-vos, Senyor, de la vostra pietat i de l’amor que heu guardat des de sempre. No us recordeu dels pecats que heu comès de jove, compadiu-vos de mi, vós que estimeu tant. R.

El Senyor, bondadós i recte, ensenya el bon camí als pecadors. Encamina els humils per sendes de justícia, els ensenya el seu camí. R.

Lectura segona

Fl 2,1-11

Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

Germans, per tot el que trobeu en Crist de fortalesa d’ànima, d’amor que consola, de dons de l’Esperit, d’afecte entranyable i de compassió, us suplico que em doneu plenament el goig de veure-us units per uns mateixos sentiments i per una mateixa estimació dels uns pels altres, unànimes i ben avinguts. No feu res per rivalitat ni per vanaglòria. Mireu els altres amb humilitat i considereu-los superiors a vosaltres mateixos. Que ningú no es guii pels propis interessos, sinó que miri pels altres.

Tingueu els mateixos sentiments que heu vist en Jesucrist [...].

Al·leluia

Les meves ovelles reconeixen la meua veu, diu el Senyor; també jo les reconec i elles em segueixen

Evangelí

Mt 21,28-32

Penedit del que havia fet, anà a la vinya. Els cobradors d’impostos i les dones públiques us passaran al davant

Lectura de l’evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als grans sacerdots i als notables del poble: “Què us en sembla? Un home que tenia dos fills va dir al primer: ‘Fill meu, vés a treballar a la vinya, avui.’ Ell respongué: ‘No hi vull anar.’ Però després se’n penedí i hi anà. El pare digué això mateix al segon i aquest li respongué: ‘Hi vaig de seguida, pare.’ Però no hi anà. Quin d’aquests dos va fer el que el pare volia?” Li responen: “El primer.”

Jesús els diu: “Us dic amb tota veritat que els publicans i les dones de mala vida us passen al davant cap al regne de Déu, perquè ha vingut Joan amb la missió d’ensenyar-vos un bon camí, però vosaltres no l’heu cregut, mentre que els publicans i les dones de mala vida sí que l’han cregut. I vosaltres, ni després de veure això, encara no us en penediu ni voleu creure’l.”

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC A; FERAL I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 2

Octubre

1. DIUMENGE

Diumenge XXVI de durant l'any, Verd.
Lectures: Ezequiel 18,25-28 / Salm 24 / Filipencs 2,1-11 / Mateu 21,28-32
SANTORAL: Remigi, b.; Teresa de l'Infant Jesús, rel.

2. DILLUNS

Sants Àngels de la Guarda (MO), Blanc.
Lectures: Èxode 23,20-23a / Salm 90 / Mateu 18,1-5.10. A Lleida: **Mare de Déu de l'Acadèmia** (S i MO), Blanc
SANTORAL: beat Berenguer de Peralta, b.; Sadurní, erm.

3. DIMARTS

Fèria, Verd. O bé **Sant Francesc de Borja, prev.** (ML), Blanc. Lectures: Zacaries 8,20-23 / Salm 86 / Lluc 9,51-56
SANTORAL: Dionís l'Areopagita, b. i mr.; Gerard, ab.

4. DIMECRES

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Nehemies 2,1-8 / Salm 136 / Lluc 9,57-62
SANTORAL: Àurea, vg.; Petroni, b.

5. DIJOUS

Témpores d'Acció de Gràcies i de Petició (MO), Blanc. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1Cr 29,10.11-12 / 2Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11
SANTORAL: Atilà, b.; Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.; Plàcid, mjo. i mr.

6. DIVENDRES

Fèria, Verd. O bé **Sant Bru, prev.** (ML), Blanc. Lectures: Baruc 1,15-22 / Salm 78 / Lluc 10,13-16
SANTORAL: Emili, mr.; Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

7. DISSABTE

Mare de Déu del Roser (MO), Blanc. Lectures: Baruc 4,5-12.27-29 / Salm 68 / Lluc 10,17-24
SANTORAL: Julita, vg. i mr.; Marc, p.; Sergi, mr.



El Sant 5 d'octubre

Santa Maria Faustina Kowalska

Santa Maria Faustina Kowalska va néixer a Glogowiec, Polònia, el 25 d'agost del 1905. Va ser la tercera de deu fills d'una família de pagesos. Quan tenia set anys, Faustina ja va sentir la crida a la vida religiosa. Amb 19 anys va experimentar la primera visió de Jesús on li deia que marxés a Varsòvia i s'incorporés a un convent. Un any més tard, Faustina entrava a la congregació de les Germanes de la Mare de Déu de la Misericòrdia. El 1928 va professar els vots religiosos, i el 1931 va tornar a rebre la visita de Jesús, que li va demanar que esdevingués l'apòstol i secretària de la misericòrdia de Déu. Després de l'etapa a Cra-

còvia, va traslladar-se a Vílnius, on va explicar al pare Michael Sopocko les seves converses amb Jesús. Ell va esdevenir el seu pare espiritual.

Va tenir una vida marcada pels problemes de salut (tenia tuberculosi pulmonar i del tub digestiu). Després d'estar ingressada en dues ocasions, va morir el 5 d'octubre del 1938, a Cracòvia. El 18 d'abril del 1993 va ser beatificada pel Sant Pare Joan Pau II, i el 30 d'abril del 2000, el mateix Papa la va inscriure al registre dels sants. D'altra banda, la Congregació de les Germanes de la Mare de Déu de la Misericòrdia la van reconèixer com a cofundadora espiritual.





MERCÈ
SOLÉ

msoletey@gmail.com

La realitat del patiment sempre ens desborda els nostres esquemes. I no té gaire importància si ets laica o prevere, religiós o diaca o si vas sense mànigues o amb sotana

La mesura de Déu és l'amor

Reconec que pertanyo a una generació a qui les sotanes espanten. Espanten perquè les tenim associades al nacionalcatolicisme. Espanten perquè per a nosaltres estan vinculades no pas al servei, sinó al poder. I al poder més clerical. Espanten perquè sembla que fem el camí del Concili cap enrere i no capendavant. I espanten perquè per molt que parlem de sinodalitat i de comunitat, no sembla que els preveres amics de les sotanes ho siguin gaire també del Concili Vaticà II i del papa Francesc.

Però és cert que potser tot plegat tingui per als ordenats de fa poc que se la posen un significat molt divers. Potser de resistència al laïcisme, potser d'una espiritualitat diferent a la nostra, potser de cos clerical cohesionador o de reclam vocacional... O senzillament es tracta de la reacció d'una generació respecte de l'anterior. De fet no ho sé. Mai no n'he parlat amb ells. Segurament perquè em sap greu reconèixer que un vestit desvetllat en mi tants prejudicis, com els deu desvetllar per cert en alguns empleats de la Sagrada Família, que en el comiat del bisbe Sergi van obligar una bona amiga —i venerable, amb els seus 70 anys— a comprar-se una samarreta perquè els va semblar que la que portava (màniga japonesa) podia incitar a no-sé-què.

Tot plegat potser no té gaire importància si llegim amb atenció les lectures d'avui, però.

Pau, en la carta als Filipencs, parla d'unitat en Jesucrist. Unitat que no està renyida amb la diversitat: "Units per uns

mateixos sentiments i per una mateixa estimació dels uns pels altres, unànimes i ben avinguts." Res de rivalitat, res de vanaglòria. Pau, en aquest himne tan significatiu litúrgicament que el llegim cada dissabte a les primeres vespres de diumenge, subratlla l'obediència de Jesucrist —i amb ell de tots nosaltres— al Pare. Una obediència en què el que compta és el servei de debò, sense fer gala de poder, i l'estimació fins a la mort.

I aquest és també el fil conductor del fragment de l'evangeli de Mateu que llegim avui. No es tracta d'ideologies, ni de vestits, ni de principis. Es tracta d'anar a la vinya, que és una altra manera de descriure la vida segons els paràmetres del Regne de Déu, segons la voluntat del Pare. És el mateix fil del bon samarità: aprendre a veure les persones i les seves necessitats i a fer-los costat quan cal per davant de les obligacions que ens hem teixit, de la nostra ideologia i d'allò que pensem que és la nostra vocació personal. La realitat del patiment sempre ens desborda els esquemes. I no té gaire importància si ets laica o prevere, religiós o diaca. Si vas sense mànigues o amb sotana.

Arribats en aquest punt, tant se val si som progressistes o carques. Ja ho diu l'Evangeli: aquells de qui ens sentim moralment superiors, publicans i prostitutes (o indepes o constitucionalistes, comunistes o de Vox), ens passen molt sovint per davant. Per sort, Déu ens estima amb les nostres contradiccions i imperfeccions. La vida real és el lloc de la fe. No només la litúrgia, les paraules o els signes.

ESPAI LECTORS

La Coral Maristes Montserrat canta a Finlàndia

FRANCESC
BALCELLS I TEIXIDÓ

Codocent

Fotografies: Jordi Clariana

La primera setmana d'agost, la Coral Maristes Montserrat de Lleida va participar en la trobada "Estiu canta i brilla" a Hèlsinki. Un centenar de lleidatans van descobrir la capital de Finlàndia i van gaudir del llenguatge universal de la música, cantant conjuntament amb el Piccoli Cantori di Torino (Itàlia), el Jugendchor Atempo! i Chor Vivo de Basilea (Suïssa) i el Sing&Shine Kuorot d'Espoo (Finlàndia).

A banda dels concerts a la catedral de la ciutat o al centre cultural d'Espoo, els cants van formar part dels viatges en tramvia o en vaixell, de les excursions, dels àpats, dels passejos enmig dels parcs verds... La Coral Maristes va exercir d'ambai-



xadora cultural catalana, compartint nord enllà el seu lema "Canta i estima". Els cantaires van retornar de l'experiència amb un grapat de cantarelles noves i, sobretot, satisfets de la germanor que provoca la música compartida entre 300 persones d'indrets i edats diferents.

A la trobada, coordinada per la directora amfitriona Sanna Valvanne —enèrgica com el director de la

coral lleidatana—, va ressonar un ampli repertori, des del Rossinyol, el *Cant de la Senyera*, *Senyor sant Jordi*, *Bohemian Rhapsody*, Abba, versos de Màrius Torres... I un moment d'emoció i comunió va ser cantar *La princesa negra* italians, suïssos i finlandesos. Una experiència molt marista, d'eixamplar la taula, tot sumant cultures diferents, amb la senzillesa i la màgia de la música.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona



Cartes

Nou disseny de “Catalunya Cristiana”

Amb immensa joia ens ha arribat el número 2294 de *Catalunya Cristiana*, que compta amb un nou disseny tipogràfic. La lletra dels articles es llegeix molt millor i les fotografies són més grans. Quin canvi tan positiu! Els continguts són, com sempre, molt interessants. Enhorabona a tot l'equip que fa possible setmana rere setmana el (nostre) setmanari. Una manera immillorable per celebrar el 45è aniversari de *Catalunya Cristiana*. Endavant, amics!

ELVIRA GUASCH

Soledat no buscada

Els infants són, generalment, mers espectadors passius i sedentaris. Romanen hores absorts en seductores i addictives pantalles: de la televisió, de les tauletes, dels ordinadors i dels telèfons mòbils. Els joves solen estar sols mentre habiten entre xarxes contemplatives. Cada vegada hi ha més ànimes solitàries. S'accentuen les depressions, ja en la preadolescència, mentre es continua creient en una soledat no desitjada i socialitzada.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

Cultura demogràfica actual

Hi ha estudis que mostren que hi ha factors culturals que afecten la cultura demogràfica. L'estudi de la Fundació BBVA *L'evolució de la parella a Espanya* ho posa en evidència. Una de cada quatre parelles decideix no tenir fills. En aquests casos, el valor social dels fills baixa. Hi ha un nombre significatiu de parelles que renuncien a la procreació de manera conscient i planificada perquè pensen que la seva relació pot tenir problemes amb l'aparició d'un fill, perquè consideren que els reduiria la llibertat personal. Fugen d'assumir responsabilitats que són per a tota la vida.

Al meu entendre, cal dissenyar polítiques actives a favor de la maternitat, però també cal afrontar un problema cultural de fons, la pèrdua de consciència sobre el valor i el significat de la vida humana.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

POSTALS DES D'ANDALUSIA

La crida de la tardor

Novament, la tardor truca a la porta. Potser de les quatre estacions, la de la tardor és la més tranquil·la i, alhora, la més esperçada. És l'hora dels solcs oberts, de la sembra a mà alçada, de la llavor que cau a terra, malgrat les fulles seques, que el vent sacseja.

La tardor ens convida a “semar”, mentre ens ve al record el poema de sor Cristina de Arteaga, la monja jerònima que va restaurar els convents del seu orde, a Andalusia: *“Sin saber quién recoge, / sembrad, / serenos, sin prisas, / las buenas palabras, acciones, sonrisas.”* Quina síntesi més perfecta d'una vida! Primer, les “bones paraules”, les que no fereixen, les que no enganyen, les que no traïxen, les que no difamen ni calumnien... En segon lloc, les “accions”, el “bon fer”, les “obligacions personals i els compromisos socials...”. Tercer, “el perfum d'un somriure ampli, cordial, amable”.

La tardor s'emporta el que ens sobra, el que ja no val, simbolitzat en les fulles mortes i ens “porta la nuesa” d'una vida que recomença, que prossegueix l'aventura d'assolir fites i de ser feliços.

Ens dirà que la felicitat no existeix, però nosaltres anomenem “felicitat” a una vida sonora, que sap bé quines són les seves fites, els seus camins veritables per aconseguir-les i que cerca i troba “companys meravellosos”. Benvinguda sigui la tardor, l'estació de les “apostes més ardents”, comptant amb la millor llavor al nostre cor.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Club Nous Amics

ET PORTA A TERRA SANTA

Tel-Aviv, Galilea, Mar Mort, Jerusalem, Betlem...!

Del 18 al 25 de gener de 2024, viatjarem al bressol de la nostra fe.

No et quedis sense plaça

Apunta't a aquest pelegrinatge de set dies amb preus especials per als Amics de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana*.

Per a més informació, truca al telèfon: 93 122 67 00.

*Viatge organitzat per RT Cultural, partner oficial de Club Nous Amics.





MN. FIDEL CATALÁN I CATALÁN

Mn. Arenas exercí el foment de les vocacions sacerdotals i l'acompanyament a la vida parroquial i a la vida consagrada

Déu en el cor i bon humor

Mai li ha faltat un gram d'ironia (o de bogeria potser, segons afirmava). A ell li escauen les sàvies paraules del Dr. Masmitjà que ell es feia seves especialment en els moments de dificultat: “Déu en el cor i bon humor”

El diumenge 17 de setembre moria a la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol Mn. Josep Anton Arenas i Sampera (1931-2023), prevere i canonge de Barcelona. L'endemà, 18 de setembre, hauria celebrat els 63 anys de la seva ordenació sacerdotal, esdevinguda en tal data a la parròquia de Sant Josep Oriol de Barcelona.

Mn. Arenas ha format part d'un estil de prevere barceloní, format al Seminari de la postguerra, amb els Operaris diocesans, que rebé les influències dels corrents reformadors preconiliars francesos i belgues especialment en litúrgia, espiritualitat i pastoral; visqué ja com a prevere la celebració del Concili Vaticà II i la renovació eclesial posterior, profundament arrelat en la terra i el país, amb un sentit clarament diocesà, culte, intel·lectual i entregat als altres sense distincions de persones. Tot resseguint la seva trajectòria hom descobreix el periple diocesà d'aquest prevere mataroní: vicari a Sant Adrià de Besòs i Santa Cecília de Barcelona, rector a Sant Gregori Taurin, superior, vicerector i rector del Seminari Menor, delegat episcopal per a la Vida Consagrada i canonge de la seu barcelonina. Hom destaca, espigolant entre els diversos ministeris que exercí, el foment de les vocacions sacerdotals i el seu acompanyament i la dedicació a la

vida parroquial i a la vida consagrada, en aquest darrer cas durant molts anys.

Voldria destacar especialment la seva dedicació al Seminari Menor, on juntament amb Mons. Sergi Gordo, ara bisbe de Tortosa, i un servidor fórem dos dels seus col·laboradors. A ell, que havia estat superior i vicerector entre els anys 1967 i 1970, li tocà assumir el rectorat de la institució entre els anys 1992 i 2003. Acompanyat i ajudat per diversos formadors, va treballar per reformular el sentit de la institució i presentar-la al conjunt de la diòcesi d'una manera renovada i —com bé deia ell mateix— amb les dades de la pedagogia i de la psicologia actuals. Afirmava que el Seminari Menor havia guanyat en simpatia, però la simpatia per si sola no porta vocacions. Tot i que sempre li agradava recordar gratament que un nombre no gens menyspreable de seminaristes majors provenien del Menor.

En aquest període del seu rectorat el Seminari Menor va deixar la Conreria i retornà a Barcelona, al barri de les Corts, i actualment —quan ell ja no era rector—, a l'edifici del Seminari Conciliar. Un canvi certament important i que en el seu moment li va comportar no poques dificultats. I és que la feina del prevere, i del prevere al Seminari en particular, no sempre ha estat fàcil i mai es fa bé per a tothom.

Joan Torra, prorector de l'AUSP “Aquesta tasca és un servei d'estimació a l'Església de casa nostra”

L'Ateneu Universitari Sant Pacià obre el curs 2023-24 amb una lliçó sobre el Concili de Nicea



El Dr. Joan Torra, impartint la lliçó inaugural.

**ROSA MARÍA
JANÉ CHUECA**

Barcelona

Dimarts 19 de setembre l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP), integrat per la Facultat de Teologia de Catalunya, la Facultat de Filosofia, la Facultat Antoni Gaudí i l'Institut de Litúrgia *ad instar Facultatis*, va inaugurar el curs 2023-2024 en un acte presidit pel gran canceller de l'AUSP, el cardenal Joan Josep Omella.

I ho va fer amb una lliçó que el prorector de l'AUSP, Joan Torra, va dedicar a *Reflexions i qüestions entorn del Concili de Nicea de l'any 325*.

El Dr. Joan Torra va ser nomenat el 6 de juliol passat prorector de l'AUSP en substitució d'Armand Puig, a qui el papa Francesc ha designat president de l'Agència de Verificació i Promoció de la Qualitat de l'Ensenyament en les Universitats i Facultats Eclesiàstiques.

El prorector de l'AUSP va agrair la tasca feta pel Dr. Armand Puig i va considerar que el seu nomenament per part del Papa suposa un honor i

una alegria perquè es reconeix el bon treball que ha realitzat.

El Dr. Joan Torra va explicar que assumeix el càrrec de prorector “com un servei d'estimació a l'Església de casa nostra” i va informar sobre l'elaboració del Pla Estratègic per a les quatre facultats de l'AUSP.

Segons el prorector de l'AUSP, aquest pla ha de posar l'accent en els objectius, els projectes i les accions per als propers cinc anys, per acabar aterrant en el que es durà a terme en el curs que comença: “És indubtable que el nostre gran objectiu és omplir de contingut l'esquelet que ja tenim per ser el pulmó intel·lectual de l'Església a casa nostra, que pensa Déu i l'explica en català.”

Com també va destacar Joan Torra, “el claustre sempre té la gran portaleda que el comunica amb el món, amb el món d'ara i aquí, el de casa nostra, al qual som cridats a parlar del Déu que hem contemplat des de tots els punts de vista possible”.

CONCILI DE NICEA

La lliçó inaugural també va anar a

càrrec del Dr. Joan Torra, dedicada al Concili de Nicea que el 2025 compleix 1.700 anys de la seva celebració.

El Dr. Torra va contextualitzar l'Església naixent, amb la novetat de “la universalitat i l'exclusivitat”, una Església martirial amb comunitats marcades per una forta vivència de la caritat i que s'han format sinodalment.

Amb l'emperador Constantí arriba la llibertat de culte i la personalitat jurídica. I una “esclatxa imprevista”, va destacar Torra: l'arrianisme, “que posa en greu perill la unitat de l'Església i de l'imperi perquè qüestiona la manera d'entendre del Fill de Déu”.

L'emperador convoca un concili d'on sorgirà el Credo de Nicea. A partir d'aquest moment, va indicar Joan Torra, “pertany a l'Església cristiana el qui creu aquesta professió i la formula amb els seus llavis”.

La novetat és, també, “que per primer cop un terme filosòfic entra en la fe de l'Església”.

Com va afirmar el Dr. Torra, hi ha moltes “perspectives de continuar aprofundint Nicea, aquest esdeveniment únic que va canviar la història”.

La lectura, camí d'aprenentatge

Presentació de la campanya "A casa, llegim en veu alta"

MAC
Barcelona

Fruit d'un procés de reflexió conjunta entre la Confederació Cristiana d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya (CCAPAC) i la Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC) sobre la importància de la lectura en els infants i joves, i els efectes positius que té en el seu aprenentatge, s'acaba de posar en marxa la campanya "A casa, llegim en veu alta".

La campanya va ser presentada oficialment el 15 de setembre passat a l'escola Vedruna Àngels, situada al barri del Raval de Barcelona. Hi van participar Mar Pla, presidenta de la CCAPAC; Eloi Aran, cap d'Àrea d'Identitat i Missió de la FECC, i Maria Gajas, professora de llengua catalana i literatura d'ESO a Vedruna Àngels.

"La campanya està liderada per la CCAPAC, que agrupa les AMPAS de quatre-centes escoles d'iniciativa social, per reforçar la competència lectora dels seus fills i filles", va explicar Mar Pla. I va posar en relleu que "la lectura i l'escriptura són eines bàsiques per a tots els aprenentatges; són la porta d'accés al coneixement". "L'educació —va afegir— és responsabilitat conjunta de la família i l'escola, és a dir, del que m'agrada anomenar *comunitat educativa*."

Una opinió que va compartir Eloi Aran: "L'educació és una missió compartida entre família i escola." I va recordar que "la nostra cultura europea està molt vinculada al llibre, una tradició que forma part de la nostra essència identitària individual i col·lectiva".



Mar Pla i Maria Gajas, durant la presentació de la campanya.

Maria Gajas va especificar els vuit beneficis principals que té llegir en veu alta: "Facilita i potencia la comprensió lectora, desenvolupa tècniques d'expressió oral de primera necessitat, enforteix els vincles entre els qui fan aquest tipus de lectura, ajuda a crear grans lectors i lectores, permet la comprensió de textos complexos, millora la capacitat d'escolta, potencia el pensament crític i creatiu i afavoreix les habilitats creatives en infants, joves i adults."

Així mateix, també va donar a conèixer els motius pels quals la campanya se circumscriu a casa. "Per passar estones de qualitat amb els infants, perquè els adults referents

(pares, avis...) som model de lectura, per ser una activitat inclusiva i per a tota la família, perquè quinze minuts cada dia per als nens i nenes de 0 a 12 anys equivalen a un curs escolar més i per crear oportunitats de diàleg i reflexió", va assenyalar la professora.

"La lectura en veu alta és màgica, ja que comunica, atrau... Pares i mares descobrirem que dedicar una estona per compartir lectures amb els nostres fills és una manera excel·lent d'enfortir vincles emocionals", va afirmar Gajas.

Cada mes, a la web ampas.cat/acasallegimenveualta, les escoles i la CCAPAC ofereixen recomanacions de llibres per llegir a casa en veu alta.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

S'ha posat en òrbita l'observatori espacial Euclid



L'Euclid té la missió d'escodrinyar l'univers.



MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya
Foto: Flickr

Va ser a la tarda de l'1 de juliol passat que el van enlairar des de cap Canaveral (Florida) en un coet Falcon 9 de la companyia SpaceX i per obra de l'Agència Espacial Europea. Després d'unes quatre setmanes de vol, ara orbita la Terra des d'una alçada d'1.492.000 km, en un punt anomenat L2 (punt segon de Lagrange), que és un lloc de l'espai on s'igualen, per als objectes que s'hi trobin, la gravetat del Sol i la de la Terra, cosa que els dona una certa

estabilitat. I no és la primera vegada que s'envien objectes a aquest punt. Ja n'hi ha d'altres. Com que el Sol és a 150 milions de quilòmetres, aquest punt de Lagrange és a una centèsima de la distància del Sol a la Terra.

Es tracta d'una nau espacial de 4,7 metres d'alçada, equipada amb un telescopi d'1,2 metres de diàmetre i dos instruments científics: una càmera de longitud d'ona visible i un espectròmetre i un fotòmetre d'infraroig proper. Ha rebut el nom d'Euclid, fent referència a Euclides, el matemàtic grec de l'antigor. Ha costat 1.400 milions d'euros amb la participació de catorze països europeus, del Canadà, dels EUA i del Japó. El nostre Institut d'Estudis Espacials de Catalunya també hi ha estat involucrat. S'ha ocupat d'alguns dels components de l'espectrògraf amb un fotòmetre d'infraroig proper.

L'aparell funciona amb una temperatura que és inferior als 100 graus sota zero. Amb capacitat d'emetre les dades que va obtenint mitjançant du-

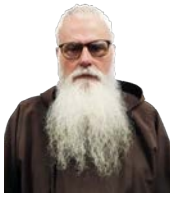
es antenes receptores, una a Espanya i l'altra a l'Argentina. La seva missió està prevista de sis anys, però és possible allargar-la.

I quin és l'objectiu d'aquest nou enginy en ordre a esbrinar l'univers? Cal que els 1.400 milions d'euros donin profit! Sí, i no és estrany, doncs, si ha costat tan car, que tingui un objectiu molt ambiciós. Sabem que els càlculs dels científics donen de resultat que la matèria visible constitueix només un 5% de l'univers. La resta és 25% matèria obscura i 70% energia obscura. L'Euclid té per missió escodrinyar aquest univers fosc i també la d'examinar milers i milers de galàxies amb una nitidesa sense precedents. Farà el mapa de l'univers còsmic en tres dimensions perquè tindrà en compte les distàncies.

Nosaltres només hi podem dir que desitgem que tot es compleixi segons les previsions. Podrem conèixer així molt millor l'univers que ens rodeja, aquesta obra de Déu tan meravellosa. Que Déu sigui beneït!

TRADICIONS REMEIERES

L'herba dels innocents



**FRA VALENTÍ
SERRA DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins
Foto: Flickr

De les plantes oficials més conegudes i estimades destaca la fumària (llat., *Fumaria officinalis*; cast., *fumaria*). És una herba medicinal que els frares caputxins en deien també l'*herba dels innocents*. És una herba remeiera que té unes propietats altament depuratives emprades per clarificar i rebaixar la sang i, també, per guarir les malalties de la pell.

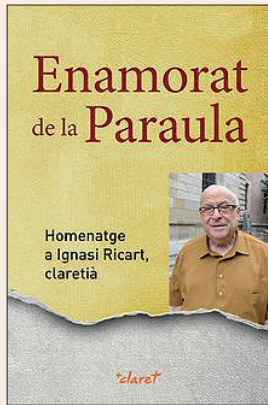
De la fumària és aprofitable tota la planta, a excepció de l'arrel, i els frares caputxins tenien un coneixement força precís dels principis actius d'aquestes herbes remeieres oficials, sobretot fra Salvador de Barcelona († 1773), que era l'herbolari del convent barceloní de Santa Madrona. La fumària és una planta que els infermers conventuals qualificaven de "molt amarga, calenta y seca, però que beguda ab aixarop purifica la sanch, purga la còlera y dissol las opilacions del fetge y corrobora lo ventrell, preserva d'infermetats d'humors salats, lepra, sarna y altres" (BHC, *De algunas herbas*, f. 179).

La fumària és, alhora, un poderós antiescorbútic i formà part de molts remeis conventuals. Per exemple, en un antic receptari del

convent caputxí els frares escriviren que és una "*yerba oficial, muy tier-na, amarga y ramosa que se encuentra en abundancia en nuestros huertos, y también en viñedos, trigales y otros sitios cultivados. Está caracterizada por su tallo cuadrilátero y ramoso, por sus flores purpúreas en espiga y por su corola en esperón. Se recoge toda la planta que contiene un jugo amargo, que se usa en cocimiento, o jarabe, contra la ictericia, escorbuto y en las ingurgitaciones de las vísceras abdominales. Esta planta se usa en infusión, en la proporción de una onza de la planta seca por media azumbre de vinagre para combatir el escrofulismo y las enfermedades de la piel*" (T.A., *Recetario*, s. f). A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de l'orenga, que és una planta agraciada amb nombroses propietats terapèutiques i gastronòmiques.



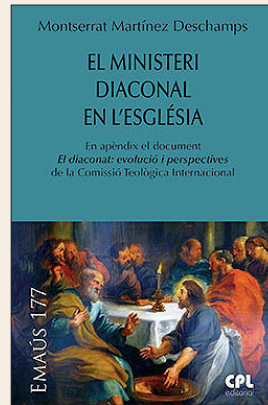
La fumària és un poderós antiescorbútic.



IGNASI RICART

Enamorat de la Paraula
Editorial Claret, 2022,
158 pàg.

Aquest llibre ret homenatge a Ignasi Ricart (1948–2021), prevere claretà, bibliista i professor, amb alguns dels seus escrits. La Bíblia va ser el seu tresor. Era un enamorat de la Paraula. Sabia comunicar amb passió el que portava a dins, sobretot les Santes Escripures.



MONTSERRAT MARTÍNEZ DESCHAMPS

El ministeri diaconal en l'Església
Centre de Pastoral Litúrgica, 2023, 232 pàg.

L'autora d'aquestes pàgines, esposa d'un diaca de Barcelona i llicenciada en Teologia, desenvolupa els trets fonamentals del diaconat. Una publicació divulgativa en relació a aquest do de Déu a l'Església.



MANUEL FORCANO (edició i traducció)

Llibre de la Claredat
Fragmenta Editorial, 2023, 302 pàg.

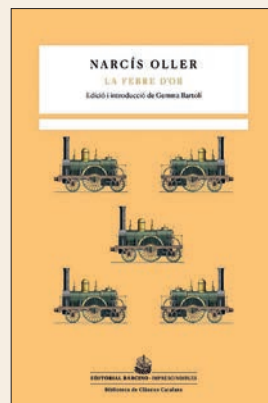
El *Llibre de la Claredat* és un dels grans pilars escrits de la mística medieval jueva. Els diversos temes que analitza van causar sorpresa d'ençà que va començar a circular a finals del segle XII. Una importantíssima font d'ensenyaments cabalístics.



SARA SÁNCHEZ BUENDÍA

Bel y los fantasmas
Edebé, 2023, 256 pàg.

Poc abans del Nadal, quan la Bel està a punt de ser expulsada de l'institut i de malmetre el curs i el seu futur, s'esdevé una cosa que sembla sacsejar-la de la seva indiferència. A l'institut comença a córrer el rumor que s'hi apareix un fantasma...



NARCÍS OLLER

La febre d'or
Editorial Barcino, 2023, 512 pàg.

Narcís Oller és el fundador de la novel·la catalana moderna. Ara Editorial Barcino reedita la seva obra més emblemàtica, *La febre d'or*, a cura de Gemma Bartolí, en la seva col·lecció Imprescindibles. L'escriptor hi retrata la societat catalana dels anys 1880–1882.



HANNAH PICK-GOSLAR

Mi amiga Anne Frank
Editorial Plaza & Janés, 2023, 336 pàg.

Aquestes colpidores memòries de Hannah Pick-Goslar, supervivent de l'Holocaust i amiga d'Anne Frank, són un cant a la vida. Un relat ple d'esperança, força i resistència, on es posa de manifest el poder etern de l'amistat.

CRÍTICA DE CINEMA

La necessitat del perdó



MERCÈ LAJARA

Llicenciada en Biologia i doctora en Bioètica



Brendan Fraser, que va rebre l'Oscar a la millor interpretació masculina per *The Whale* ("La balena"), ha mantingut amb Hollywood una relació tortuosa. De jove, considerat un actor atractiu, va desenvolupar diversos papers i el més exitós va ser a *La momia*. Després va desaparèixer dels primers llocs, entre altres motius, pels seus problemes personals. Darren Aronofsky, el director de *La ballena*, l'ha rescatat de la seva letargia per representar un paper totalment oposat al que havia fet en el seus inicis: el d'una persona extremadament obesa que s'amaga del món. La pel·lícula es basa en l'obra de teatre homònima i autobiogràfica de Samuel D. Hunter.

Charlie (Brendan Fraser) és un professor de literatura que imparteix les seves classes en format telemàtic des d'un ordinador on l'única càmera que està tancada és la seva. No vol que vegin el seu cos deformat per l'excés de pes provocat per la ingesta incontrolada de menjar que pretén compensar la tristesa d'una pèrdua. El seu dolor és més gran en haver abandonat la dona i la seva filla de vuit anys per un nou amor. Només compta amb una amiga que l'acompanya i intenta ajudar-lo respectant les seves decisions, tot i que les considera equivocades. El que més desitja és ajudar la seva filla i que aquesta arribi a ser feliç.

El film ens parla de la imatge personal i com aquesta afecta les relacions. Però va molt més enllà, presenta els vincles familiars dels seus membres i com aquests es veuen afectats per les seves decisions. La necessitat del perdó es troba també en el centre de la trama i mostra com, a vegades, les religions o algunes manifestacions d'aquestes, no han sabut donar resposta al que demanen les persones en el seu ésser més profund.

Tota l'acció s'esdevé en una mateixa habitació. Els diferents personatges entren i surten, però ell hi roman. L'ambient és volgutament angoixant i la pel·lícula experimenta un crescendo emocional que va embolcallant cada cop més l'espectador. Com a fil conductor hi ha una redacció sobre el relat de Moby Dick, la famosa balena de Herman Melville, que és una veritable metàfora del que s'esdevé.

Potser el més bonic, però, és descobrir l'heroïtat d'aquest pare capaç de donar-ho tot per la seva filla. De confiar en la seva bondat, malgrat les aparents i contínues mostres de rebuig que ell i els altres en reben. I tot perquè el protagonista té un desig i una necessitat pregones que expressa amb un crit que li surt del més profund del seu ésser: "Necessito saber que he fet alguna cosa bona a la vida!"

AMB BON HUMOR



LA BALLENA (The Whale)

DIRECTOR: Darren Aronofsky

GUIONISTA: Samuel D. Hunter

INTÈRPRETS: Brendan Fraser, Sadie Sink, Hong Chau, Ty Simpkins, Samantha Morton, entre d'altres
Estats Units, 2022

CRÍTICA LITERÀRIA

El català en profunditat



**MONTSERRAT
PIBERNAT**

Lingüista de
"Catalunya Cristiana"

Veure-jutjar-actuar, aquesta metodologia de treball personal que ajuda a analitzar una realitat concreta, tan pròpia de grups de revisió de vida, m'atreveria a dir que és la que Josep Ruaix ha adaptat a l'hora d'enfrontar-se a l'estudi de la llengua. Podríem parafrasejar-la, en el seu cas, en un veure-analitzar-concloure.

Perquè si d'una cosa podem estar segurs quan ens endinsem en la lectura de qualsevol dels temes recollits en aquest seu volum *Nous estudis de llengua*, és que veurem com és la llengua catalana, serem conduïts per l'anàlisi meticulosa d'exemples reals, i sovint conflictius, i llegirem les conclusions i opinions de l'autor.

Els temes estudiats abasten camps diversos: sintàctic, normatiu, fonètic, ortogràfic, tipogràfic, lèxic, d'estil... i ens indiquen que som davant d'un home inquiet, perseverant, un científic i apassionat de la llengua catalana.

Mn. Ruaix, veu autoritzada de l'estudi i l'observació de la llengua catalana, com ho demostren les seves publicacions al llarg de molts anys, i un referent per a molts lingüistes i filòlegs, ha decidit aplegar una seixantena d'articles que ha anat publicant a la revista *Llengua Nacional*, i els ha complementat amb algun més d'inèdit.

No es tracta pas d'un volum per llegir d'una tirada, al contrari. Però davant de qualsevol dubte lingüístic que us pugui angoixar, val més que el tingueu a mà.

JOSEP RUAIX I VINYET

Nous estudis de llengua
Editorial Claret, 2023, 1.022 pàg.

UN NOU LLINDAR

Implicats en el present i el futur del planeta

Fa vuit anys el papa Francesc feia una crida urgent a un nou diàleg sobre la manera com estem construint el futur del planeta. I ho explicava amb una carta encíclica sobre "la cura de la casa de tots" titulada *Lloat sigueu*. Al llarg d'aquests anys no ha parat d'insistir amb el mateix i demanar-nos un gest de corresponsabilitat i implicació no sols de cara a una major conscienciació, sinó amb actituds i actuacions concretes que toquen fins i tot petits detalls de la vida de cada dia.

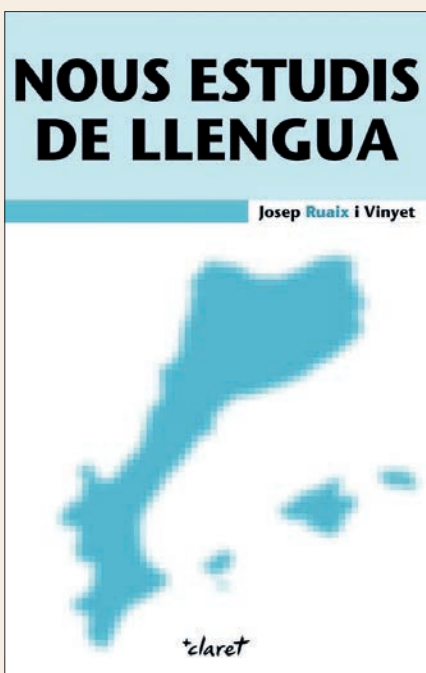
En aquesta crida parla del "desafiament urgent de protegir la nostra casa de tots i que inclou la preocupació d'unir tota la família humana en la recerca d'un desenvolupament sostenible integral, que sabem que les coses poden canviar" (LS 13). A més, els creients tenim raons més que ningú per creure que "la humanitat encara posseeix la capacitat de col·laborar per construir la nostra casa comuna", però som conscients també de les dificultats, ja que, com assenyala Francesc, "lamentablement, molts esforços per buscar solucions concretes a la crisi ambiental solen ser frustrats no sols pel rebuig dels poderosos, sinó també per la falta d'interès dels altres. Necessitem una solidaritat universal nova" (LS 14).

Aquesta setmana, amb la festa de sant Francesc d'Assís, patró de l'ecologia, es clausura aquest mes que hem dedicat a la Creació, a la Terra. Així i tot, haurem de continuar treballant-hi sense descans.

Amb paraules del Papa Francesc referides a sant Francesc, ell, "fidel a l'Esclat, ens proposa de reconèixer la natura com un esplèndid llibre en el qual Déu ens parla i ens reflecteix quelcom de la seva formosor i de la seva bondat" (LS 12).

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca



SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:



Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**Marcos Aceituno, Daniel Arasa, Franc-
esc Balcells, Pilarín Bayés, Agustí Borrell,
Fernando de los Bueis, Teresa Casillas, Fidel
Catalán, Montserrat Creus, Juanjo Fernán-
dez, Antonio Gil, Mercè Lajara, Natalia
Mangado, Ignasi Miranda, Glòria Monés,
Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan
Pallarès-Personat, Montse de Paz, Quique,
Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull,
Montserrat Unterlöhner**Redacció, administració, publicitat i
promoció:**C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Club Nous Amics: Janet Duatis**Autoedició i compaginació:**

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari Agenda

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀEl **diumenge 1 d'octubre**, a les 17.30,
concert de Lily Holzman (soprano) i
Legna Tabares (guitarra). Taquilla
inversa; el **dimecres 4**, a les 19.30,
concert solidari de la Coral Gracien-
ca a favor de la Fundació Mirada de
Esperanza (c/ Consell de Cent, 293 -
Barcelona).**MONESTIR DE SANT PERE DE LES
PUEL·LES**El **diumenge 1 d'octubre**, a les 17.45,
lectio divina en grup sobre l'evangeli
del diumenge amb la Gna. Catalina
Terrats; el **dissabte 7**, de 10.00 a
13.00, *Ressons* amb la Gna. M. Teresa
Furest. Inscripcions: resso.stpere@
gmail.com.**BISBE JOAN CARRERA**El **dimarts 3 d'octubre**, a les 20.00,
missa en record del bisbe Joan Car-
rera a la parròquia de Santa Maria de
Badalona.**AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS**El **diumenge 8 d'octubre**, a les 18.00,
concert de festa major amb Ana
Aguado a la parròquia de Santa Maria
del Remei de les Corts de Barcelona.

Girona

ANTONI MATABOSCHEl **dijous 5 d'octubre**, a les 19.00,
presentació del llibre *La penúltima
paraula* d'Antoni Matabosch al Cen-
tre Cívic del Barri Vell de Girona amb
Antoni Puigvert, Jaume Angelats,
Dolça Iglesias i l'autor.**MONESTIR DE SANT DANIEL**El **dissabte 7 d'octubre**, a les 11.00,
visita guiada al monestir de Sant Da-
niel de Girona.**MÍRIAM DíEZ**El **dissabte 7 d'octubre**, a les 20.00,
conferència de Míriam Díez *Identitat
cristiana en un context de noves tecnolo-
gies* al Casal Bisbe Cartañà de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

CATALONIA SACRAEl **dissabte 7 d'octubre**, a les 11.30,visita guiada *L'església romànica de
Santa Maria de Cervelló* amb Jaume
Pons. Inscripcions: tel. 693 720 202.

Solsona

ANY JUBILAR BELLPUIGEl **diumenge 1 d'octubre**, a les 18.00,
dins dels actes de celebració dels 400
anys de la primera arribada del Crist
de Bormio a Bellpuig i 70 del seu re-
torn, concert de *Canta la Teva Fe* a
l'església de Sant Nicolau.**SANTUARI DEL MIRACLE**El **cap de setmana del 13 al 15 d'oc-
tubre**, literatura i espiritualitat *Bas-
sa d'Òria. La poesia de Joan de la Creu i
Teresa de Jesús*. Més informació: tel.
973 291 699.

Tarragona

CASA DE MISERICÒRDIAEl **diumenge 1 d'octubre**, a les 11.00,
missa dels vint-i-cinc anys de la Casa
de Misericòrdia al santuari de la Mare
de Déu de Misericòrdia de Reus. Pre-
sideix l'arquebisbe Joan Planellas.

Urgell

CONCERTEl **dissabte 7 d'octubre**, a les 11.30,
duet de vents amb Ester Sánchez i
Unai Gutiérrez a l'església de Sant
Serni de Nagol a Sant Julià de Lòria
(Andorra).

Vic

TERRITORI OLIBAEl **dissabte 7 d'octubre**, a les 11.00,
taller familiar de caplletres *Caplletres
bestials!* a la catedral de Sant Pere de
Vic.**PREGUEM PER LES INTENCIONS
DEL PAPA**Per l'Església, perquè adopti l'escolta
i el diàleg com a estil de vida, dei-
xant-se guiar per l'Esperit Sant cap
a les perifèries

“Hem de dinamitzar els valors humans en la nostra societat occidental”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Barcelona

El P. Fermín Maroto viu a Madagascar des del 1967. Rep l'ajuda de l'ONG Malaria 40 (www.malaria40.org) per desenvolupar projectes humanitaris a favor de la població de la regió de l'Androy. El P. Maroto comparteix les seves experiències missioneres per apropar-nos aquesta realitat.

Com és la regió d'Androy?

És una zona famosa per la seva escassetat d'aigua. Aquesta sequera dona origen a les fams constants. La població ha tingut accés a l'educació i això a alguns els ha disposat a emigrar. Aquesta migració té dues vessants: una part troba feina i envia diners a les famílies; una altra no troba feina i deixa la família desafavorida i ells també en pateixen les conseqüències. Els ciclons ho destrueixen tot i porten malalties, però estem desitjant que arribin, perquè porten aigua.

Quina és la col·laboració amb Malaria 40?

Malaria 40 respon a les necessitats concretes i bàsiques en les quals necessitem ajuda, per exemple, en l'àmbit de l'aigua, amb la construcció de pous; en educació, reconstruint escoles; en salut, proveint de medicines i assistint casos urgents; en alimentació, proveint de menjar als menjadors socials especialment en zones de fam, on el 50% necessita ajuda en l'alimentació.

Quina urgència preocupa més?

L'aigua per beure. A la zona d'Androy només hi ha possibilitat de tenir aigua quan és època de pluges, curta i intensa. Necessitem ajuda per construir aljubs als poblats. També és urgent el menjar per donar cada dia als milers d'alumnes de les nostres escoles, perquè aquest és l'únic àpat que fan al dia.

I les necessitats futures?

Sobretot, en l'àmbit educatiu. Hem descobert l'educació primària en molts poblats, però no la secundària, i molts joves han de desplaçar-se molts quilòmetres i allunyar-se de les seves famílies per acabar l'etapa educativa. Ens cal ajuda per assistir-los amb allotjament i manutenció.



Què ha après a Madagascar?

En positiu, la proximitat a la natura, el respecte als ancestres, la distribució de rols en la família que aporta cohesió i harmonia; el valor de la vida humana per suportar les malalties, la fam, perquè per a ells la vida és eterna, continua i quan moren passen a un món de més valor i d'aquí el culte als ancestres. En negatiu, els *fady* o tabús, creença en els esperits, el món dels bruixots, l'animisme els fa viure amb por i dependència, provoca enemistats i confrontacions i alenteix el desenvolupament. L'aportació del cristianisme, en aquest sentit, els aporta alliberament i una millor gestió de la llibertat i fraternitat.

Com podem ajudar-hi?

Les nostres potencialitats són molt àmplies. Hem de dinamitzar els valors humans en la nostra societat occidental, donant a la persona humana el seu lloc de veritat. Obertura al fet que tots som la mateixa família en el món. També econòmicament, per continuar els projectes humanitaris que fem.

ràdio  estel

RÀDIO ESTEL

NOVA TEMPORADA, AMB MÉS CONTINGUTS SOCIALS I RELIGIOSOS



ESCOLTANT, SENTIRÀS!

WWW.RADIOESTEL.CAT